το ΖΑΓΟΡΙ μας

ΙΣΤΟΡΙΚΗ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 4, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 0651-74000 ΦΑΞ: 0651-79286

ΕΤΟΣ Κ΄

ΑΡ. ΦΥΛ. 236

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1997

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

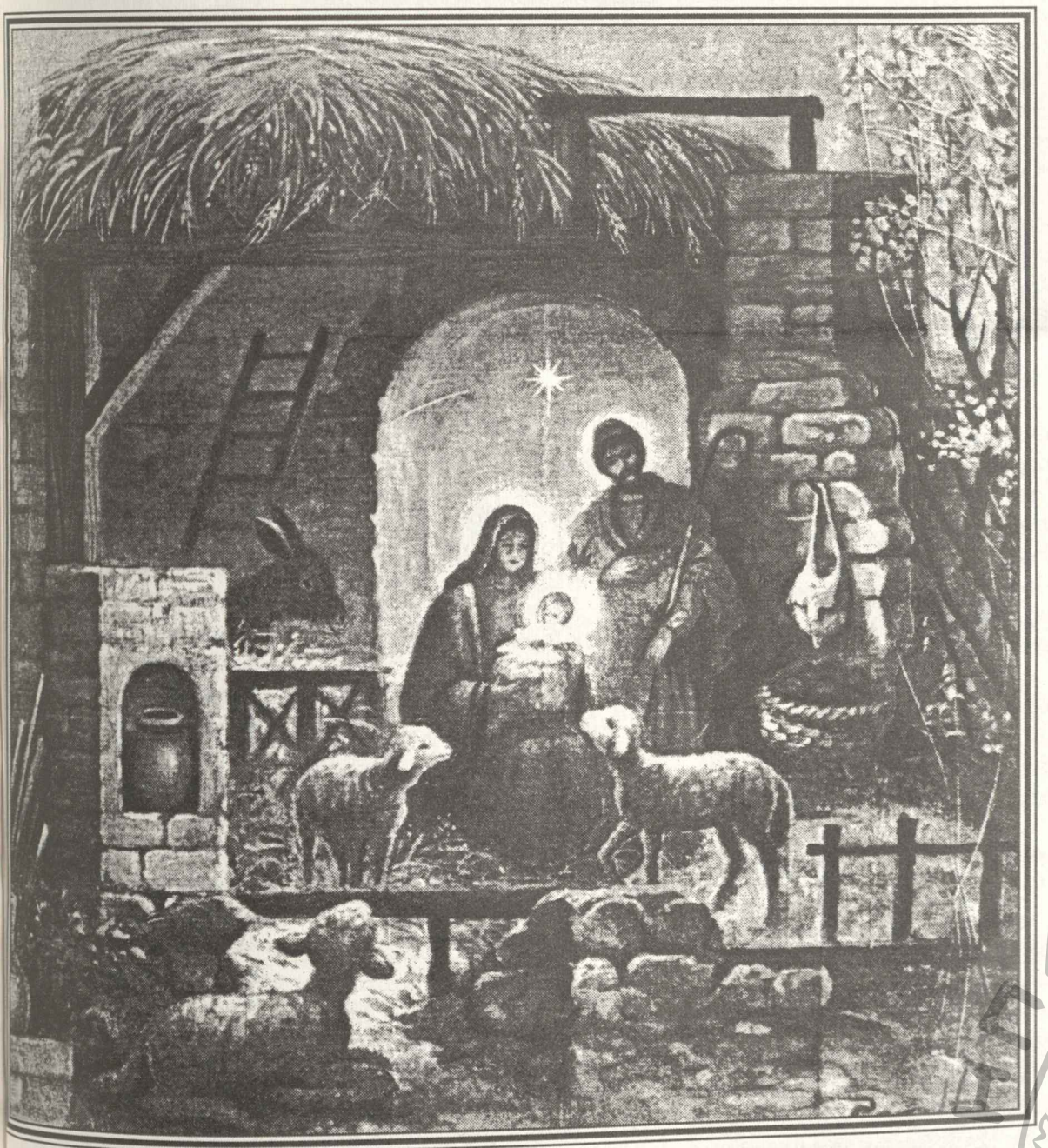

Μέσα στη νύχτα και στα χιόνια,
— νύχτα και γύρω μας κι εντός μας—
πολύ παλιά ήτανε τα χρόνια
που, σαν πουλάκι μεσ' στα κλώνια,
γεννήθηκε ο μικρός Χριστός μας.

Μια φάτνη στρώμα του έχει στρώσει
στο λίγο της ξερόχορτάρι.
Και μεσ' στη φτώχεια του, την τόση,
το Άστρο ήρθε μόνο να προδώσει
τη θεϊκιά του ουράνια χάρη.

Το είδαν το Αστέρι όσοι αγρυπνούσαν!
Κ' οι Αγγέλοι με αργατειές και στάνες
δοξολογίες αχολογούσαν·
ενώ των ουρανών χτυπούσαν
οι αμέτρητες χρυσές καμπάνες!

Κι έτσι, μια νύχτα του χειμώνα,
γυμνό στη λύσσα των βοριάδων,
ο κόσμος, πεφτονιάς στο γόνα,
τον προσκυνάει, χωρίς κορόνα,
το Βασιλιά των Βασιλιάδων...

ΑΘΑΝ. Γ. ΚΥΡΙΑΖΗΣ

Στους Ζαγορίσιους όπου γης
Καλά Χριστούγεννα

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ · ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Ομιλία στην εκδήλωση μνήμης και ευγνωμοσύνης προς τους ευεργέτας και δασκάλους του Κουκουλίου

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ ΣΤΟ ΚΟΥΚΟΥΛΙ ΖΑΓΟΡΙΟΥ - ΔΑΣΚΑΛΟΙ ΚΑΙ ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ

ΕΥΡΙΠΙΔΗ ΜΑΚΡΗ
τ. Σχολ. Συμβούλου-Συγγραφέα

Συνέχεια από το τεύχος Οκτωβρίου

Μάνθος Οικονόμου

Ο Μ. Οικονόμου πέρασε στην ιστορία σαν ο σημαντικότερος σύμβουλος, με θέση υπουργού, του Αλή Πασά. Γεννήθηκε στο Κουκούλι στα 1754, εδώ έμαθε τα πρώτα γράμματα, εδώ είχε το σπίτι του. Τρία πράγματα διέκριναν τον άντρα: Τιμιότητα, διπλωματική ευφυΐα και εργατικότητα. Ο Αλή πασάς του είχε απόλυτη εμπιστοσύνη. Ο λογος του ήταν νόμος. *«Το 'πε ο Κυρ-Μάνθος»*, έλεγαν. Ποτέ δεν καταχράστηκε την εμπιστοσύνη του Αλή. Αυτός διαπραγματεύτηκε με τους Άγγλους την αγορά της Πάργας. Αυτός παρότρυνε τον Αλή στην ίδρυση σχολείων. Ο ίδιος φρόντισε να γίνει και η Κεντρική σχολή στο Κουκούλι. Στα 1817 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρία από τον αδερφό του Χριστόδουλο που στάλθηκε από την Κωνσταντινούπολη γι' αυτό το σκοπό.

Όταν ο Αλής πολιορκήθηκε απ' τα σουλτανικά στρατεύματα, ο Μάνθος στάλθηκε στο Μέτσοβο ως γραμματικός του Ομέρ-πασά. Εκεί τον αποκεφάλισε ο Ισμαήλ-πασάς στις 22 Αυγούστου 1820.

Δημήτριος και Γεώργιος Στρούμπος

Το διδακτήριο του σχολείου μας χτίστηκε στα 1936 στο παλιό αρχοντικό των Στρουμπαίων. Η οικογένεια Στρούμπου, μας πληροφορεί ο τοπικός ιστοριογράφος Κ. Λαζαρίδης, ήταν μια παλιά αρχοντική οικογένεια στο Κουκούλι πολύ σημαντική. Γενάρχης της ήταν ο Κωνσταντής Στρούμπος κι είχε παιδιά το Στέφανο και τον Γεώργιο. Ήταν εύπορη οικογένεια εμπόρων με καταστήματα στα Γιάννινα. Στα 1830 εγκαταστάθηκαν στην Πάτρα όπου ανέπτυξαν τις εμπορικές επιχειρήσεις τους. Από το 1830 και για 60 χρόνια, μέχρι το 1890, οι ευεργεσίες τους, τόσο προς το Κουκούλι, όσο και προς την καινούργια τους πατρίδα, την Πάτρα, ήταν πολύ σημαντικές.

Όρισαν επίτροπο στο Κουκούλι και έστελναν κάθε χρόνο 1.000 γρόσια για την πληρωμή του δασκάλου. Ο Στέφανος είχε τρία παιδιά: τον Δημήτριο, τον Πέτρο και τον Γεώργιο. Ο Δημήτριος κι ο Πέτρος σπούδασαν στην Ιόνιο Ακαδημία και μετά πήγαν με υποτροφία (πρώτοι υπότροφοι του Καποδίστρια) στο Παρίσι για μεταπτυχιακές σπουδές. Έγιναν καθηγητές πανεπιστημίου και οι δύο. Ο Δημήτριος της Φυσικής και ο Πέτρος του Δικαίου. Ο Δημήτριος Στρούμπος έστελνε ανελλιπώς όλα τα χρειαζούμενα βιβλία για το σχολείο Κουκουλίου και άφησε για το σχολείο και μια διαρκή κατάθεση από 1.000 χρυσές δραχμές.

Στα 1859 ο Γεώργιος Στρούμπος, αδερφός του Στεφάνου, θεμελίωσε στην Πάτρα το Αχαϊκό Παρθεναγωγείο, το οποίο ολοκλήρωσε ο ανιψιός του Γεώργιος και γιος του Κων/νος στα 1881 και έγινε το Στρούμπειο Σχολείο στην οδό Μαιζώνος 26.

Οικογένεια Κουτούζη

Σύγχρονη της οικογένειας Στρούμπου υπήρξε και η οικογένεια Κουτούζη, το αρχοντικό της οποίας ήταν λιθοσωριά και πριν απ' τον πόλεμο. Ο Γιάννης Κουτούζης ήταν γαμπρός των Στρουμπαίων. Κι όταν οι Στρουμπαίοι έφυγαν για την Πάτρα ο Γιάννης Κουτούζης με τη γυναίκα του Άννα και τα δυο παιδιά τους Χριστόδουλο και Πέτρο κατοίκησαν στο αρχοντικό Στρούμπου, μέχρι το 1860 που έφυγαν κι αυτοί από το Κουκούλι. Ο Πέτρος έγινε καθηγητής και ο Χριστόδουλος γιατρός. Σπούδασε στην Αθήνα κι έκαμε μετεκπαίδευση στο Παρίσι και στη Βιέννη. Στα 1885 εγκαταστάθηκε στη Σμύρνη όπου διακρίθηκε και σαν γιατρός (έλαβε μέρος σε ιατρικά πανελλήνια συνέδρια στην Αθήνα με σπουδαίες ανακοινώσεις) και σαν μια εξέχουσα προσωπικότητα των Ελλήνων της Σμύρνης με ποικίλη δραστηριότητα και εθνική δράση. Μέλος της Φιλαρμονικής Εταιρείας και σύμβουλος της Εθνικής Εταιρείας Ελληνισμού. Έφορος στο Κεντρικό Παρθεναγωγείο Σμύρνης όπου και εδίδασκε σωματολογία και υγιεινή. Πέθανε στη Σμύρνη το 1922.

Στα 1936 ο γιος του Γιάννης έδωσε το ½ του οικοπέδου του για την οικοδόμηση του διδακτηρίου. Το άλλο μισό το εδώρησε ο Στέφανος Κουτούζης γιος του Πέτρου, με 175.000 δραχμές για την ανέγερσή του. Έτσι έγινε το καινούργιο σχολείο στο οποίο μάθαμε γράμματα οι περισσότεροι από τους σημερινούς Κουκουλιώτες. Μπροστά στη βορινή πλευρά του σχολείου, δεξιά της κεντρικής εισόδου είναι μια μικρή μαρμάρινη πλάκα για να μας θυμίζει τους ευεργέτες, που γράφει: *«Χτίστηκε το 1936 με χρήματα Στεφάνου Π. Κουτούζη-Πρώην αρχοντικό Στρούμπου-Κουτούζη»*.

Ευγένιος Πλακίδας

Πολύ ευεργετική υπήρξε για το Κουκούλι η οικογένεια Πλακίδα και δη ο μεγάλος ευεργέτης Ευγένιος Πλακίδας, ο οποίος γεννήθηκε στο Κουκούλι το 1856 και πέθανε το 1919.

Γενάρχης της οικογένειας Πλακίδα υπήρξε ο Κωνσταντής Αλεξίου Κανέτσιος. Τα παιδιά του Αλέξιος και Ανδρέας (ο πατέρας του Ευγένιου) φέρονται με το επώνυμο Πλακίδας. Οι Πλακιδαίοι ήταν ταξιδεμένοι στη Δακία. Ο Αλέξης έφερε τον τίτλο του Σπαθάριου και δεν ξαναγύρισε στο χωριό αφ' ότου έφυγε. Πέθανε εκεί στα 1866. Ποτέ όμως δεν ξέχασε το χωριό έστελνε χρήματα για φιλανθρωπικούς σκοπούς και για διάφορα έργα. Με χρήματά του έγινε η βόρεια πλευρά της εκκλησίας. Στα 1865 ανακαίνισε, μαζί με τον αδερφό του Ανδρέα, το γεφύρι Καλογερικό. Δώρησε πολύτιμο επιτάφιο στη Μητρόπολη Αθηνών, ένα ευαγγέλιο και άλλα ιερά σκεύη. Ο Ανδρέας και ο γιος του Ευγένιος πηγαινοερχόταν στην Βεσσαραβία όπου είχαν μεγάλη ακίνητη περιουσία. Ο Ευγένιος είχε 5 παιδιά, δυο αγόρια και τρία κορίτσια. Στα 1892 έγινε στο αρχοντικό Πλακίδα η μεγάλη ληστεία και πλήρωσαν 3000 λίρες λύτρα. Ο Ευγένιος έλειπε στο ταξίδι. Στο σπίτι ήταν μονάχα ο πατέρας του και όλη η οικογένεια του Ευγένιου.

«Αντρέα δώσ' μας τα φλουριά και της Βλαχιάς τα γρόσια» μας θυμίζει το σχετικό τραγούδι. Από τότε έφυγε η οικογένεια Πλακίδα απ' το χωριό και εγκαταστάθηκε στα Γιάννινα. Ο Ευγένιος ήταν άνθρωπος θεοσεβής και φιλεύσπλαχνος. Οι ευεργεσίες του δεν ήταν μονάχα για το Κουκούλι. Έδωσε μεγάλα ποσά στο νοσοκομείο Χατζηκώστα, στη Ζωσιμαία Σχολή, έφτιαξε το τέμπλο στο Αρχιμαντρειό και την Πλατυτέρα στην Αγία Αικατερίνη. Έδινε χρήματα για τους φτωχούς. Γι' αυτούς τους λόγους στη μεγάλη αθούσα της Μητρόπολης Ιωαννίνων ήταν αναρτημένη η φωτογραφία του.

Για το Κουκούλι υπήρξε η ζεστή καρδιά και το ευεργετικό χέρι για όλους και για όλα. Το 1905 πλήρωσε το στρατιωτικό φόρο για όλους τους Κουκουλιώτες που βρίσκονταν στην αλλοδαπή. Το 1906 επισκεύασε το παλιό σχολειό. Το 1908 γνωστοποίησε με επιστολή του προς τους Κουκουλιώτες ότι είχε καταθέσει στην Εθνική Τράπεζα μια διαθήκη του δύο ομολογίες (5.000 και 16.666 χρυσά φλουγκα), για τις ανάγκες της Κοινότητας (επισκευή εκκλησίας, πληρωμή δεύτερου ιερέα, επ...

Συνέχεια στην 3η σελ.

Συνέχεια από την 2η σελ.

σκευή της γέφυρας Πλακίδα, για τους φτωχούς, για την επισκευή του σπιτιού του και για μνημόσυνο εις μνήμην του που θα γινόταν κάθε χρόνο την Κυριακή της Ορθοδοξίας). Η Κοινότητα κουκουλίου με πρακτικό της τής 27 Αυγούστου 1909 ανεκήρυξε τον Ευγένιο Πλακίδα μέγα ευεργέτη και ανήρτησε τη φωτογραφία του στο κοινοτικό γραφείο.

Σήμερα το ιστορικό αρχοντικό Πλακίδα ψυχορραγεί. Το καλύτερο μνημόσυνο που έχουμε υποχρέωση οι Κουκουλιώτες να κάνουμε στη μνήμη του, είναι να βρούμε τρόπο να σώσουμε αυτό το σπίτι.

Πέτρος Κόκκορος

Ο Πέτρος Κόκκορος είναι γόνος μιας άλλης ιστορικής οικογένειας απ' το Κουκούλι, γενάρχης της οποίας ήταν ο Στεφανής Κόκκορος, όπως μας πληροφορεί ο Κ. Λαζαρίδης στο σχετικο με τον Πέτρο Κόκκορο βιβλίο του.

Ενας απ' τους γιους του Στεφανή ήταν ο Αστερινός Κόκκορος, προσπάππος του Πέτρου και του Κώστα Λαζαρίδη.

Το σπίτι του Αστερινού είναι το σημερινό Πνευματικό Κέντρο. Ο Αστερινός ήταν κτηνοτρόφος τραπεζίτης.

Δάνειζε χρήματα στις οικογένειες των ταξιδεμένων, κυρίως Νεγαδιωτών, και πήγαινε κάθε δυο χρόνια στη Βλαχιά και στη Ρωσία κι έπαιρνε τα χρήματα, φυσικά και με το διάφορο. Ένας από τα παιδιά του Αστερινού ήταν ο Στέφανος, ο οποίος έμενε μόνιμα στο Κουκούλι και είχε δυο παιδιά: Τον Αχιλλέα, τον πατέρα του Πέτρου, και τον Ναπολέοντα, που εγκαταστάθηκε μόνιμα στη Ρουμανία.

Ο πατέρας του Πέτρου φοίτησε στη Ζωσιμαία Σχολή και σπούδασε στη Σχολή Καλών Τεχνών στην Αθήνα. Έγινε ζωγράφος.

Δυστυχώς αρρώστησε και πέθανε στο χωριό όπου και πέθανε στα 1904, όταν ο Πέτρος ήταν 5 χρονών. Αρρώστησε και η μάνα του, κι ο Πέτρος είχε πολλά δύσκολα παιδικά χρόνια κι αυτό είχε δυσμενείς επιπτώσεις στη σωματική του υγεία.

Ο Πέτρος φοίτησε στη Ζωσιμαία Σχολή όπου και αρίστευσε. Τελειώνοντας τη Ζωσιμαία εργάστηκε για τρία χρόνια, μέχρι το 1921 στη Γενική Διοίκηση Ηπείρου. Πήγε στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας στη Φυσικομαθηματική σχολή και το 1925 πήρε υποτροφία και έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στη Λειψία και στο Τύπιγκεν. Επιστρέφοντας έγινε το 1938 υφηγητής στο πανεπιστήμιο της Αθήνας και το 1940 καθηγητής Ορυκτολογίας και Πετρολογίας στο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης, όπου και εργάστηκε μέχρι της συνταξιοδοτήσεώς του το 1967. Υπήρξε υπόδειγμα ήθους, ευσυνειδησίας και εργατικότητας. Το επιστημονικό και συγγραφικό του έργο υπήρξε πολύ σημαντικό. Τιμήθηκε από την Πολιτεία με το παράσημο του «Σταυρού των Ταξιαρχών του τάγματος Γεωργίου του Α΄».

Στο Κουκούλι επέστρεψε ύστερα από 31 χρόνια στα 1950, με την προτροπή του Κώστα Λαζαρίδη, με το οποίο ήταν δεύτερα ξαδέρφια. Αγάπησε το Κουκούλι, έφτιαξε σπίτι στο Κουκούλι. Αναζωογονήθηκε στο Κουκούλι, γιατί, πριν έρθει εδώ, είχε προβλήματα με την υγεία του. Αγάπησε τον κόσμο κι ο κόσμος τον αγάπησε, τον σεβάστηκε, τον εκτίμησε.

Το 1974 έκαμε δωρεά με διαθήκη στο Πανεπιστήμιο των Ιωαννίνων τρία διαμερίσματα. Τα βιβλία του τάδωσε στην Εταιρεία Ηπ. Μελετών. Πέθανε στα Γιάννινα στις 19 Μάη 1981 και θάφτηκε, κατά την επιθυμία του, εδώ στον τόπο του, στο χωριό που τον γέννησε.

Ο Καθηγητής του Παν/μίου Θεσσαλονίκης Γ. Μαρίνος είχε γράψει για τον Πέτρο: *«Λίγες φυσιογνωμίες του τόπου μας συνδύαζαν τόσο αρμονικά τον επιστήμονα, τον καλλιτέχνη, το δάσκαλο και τον άνθρωπο μαζί...»*.

Ο δε Κων/νος Σολδάτος επίσης Καθηγητής της Ορυκτολογίας στο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης που «ξεπροβόδισε» τον Πέτρο με τον επικήδειο λόγο του είπε: *«Τέτοιοι άνθρωποι, σαν τον Πέτρο Κόκκορο, περνούν από τη γη, κατά μεγάλα χρονικά διαστήματα»*.

Οι Κουκουλιώτες συμνύονται για το σοφό καθηγητή και τον ενάρετο άνθρωπο, που ξεκίνησε με μύριες δυσκολίες απ' το χωριό, για να γίνει ένας διακεκριμένος επιστήμονας, κι ένας ωραίος άνθρωπος με φωτισμένη διάνοια κι ευγενική ψυχή, ένας ευεργέτης.

Κώστας Λαζαρίδης

Οι περισσότεροι από μας τους Κουκουλιώτες, είχαμε την ευτυχία να 'χουμε δάσκαλο έναν απ' τους μεγάλους δασκάλους της γενιάς που έφυγε. Τον Κώστα Λαζαρίδη, που γεννήθηκε εδώ, έζησε εδώ, δίδαξε για 25 χρόνια εδώ στο Κουκούλι, πέθανε εδώ πριν από 10 χρόνια. Οι καλύτεροι κριτές των δασκάλων είναι οι μαθητές τους. Κι όλοι εμείς έχουμε τις καλύτερες αναμνήσεις απ' το δάσκαλό μας. Άνθρωπος ζεστός, γελαστός, ευγενικός, δημιουργικός, είχε το χάρισμα να κερδίζει τους ανθρώπους. Σαν δάσκαλος μας συνάρπαζε και μας αιχμαλώτιζε με τη διδασκαλία του, γιατί ήταν προικισμένος με διδακτικό ταλέντο και εξοπλισμένος μ' όλα τα εφόδια της Παιδαγωγικής, που κάνουν το δάσκαλο επιστήμονα. Δεν αρκέστηκε στο πτυχίο του δασκάλου του Μοναστηρίου τότε Διδασκαλείου. Πήγε ένα χρόνο στη γεωργική σχλή, δυο χρόνια στη μετεκπαίδευση στην Αθήνα κι αργότερα στην Ελβετία ν' ακούσει τον Πιαζέ με δικές του δαπάνες. Στην πρώτη γραμμή αγωνίστηκε και στο συνδικαλισμό των δασκάλων και διετέλεσε πρόεδρος και Γενικός Γραμματέας της Δ.Ο.Ε.

Πολύπλευρη προσωπικότητα, ανήσυχη φύση και φωτισμένο μυαλό δεν προσέφερε μονάχα στο χώρο της Εκπαίδευσης. Ασχολήθηκε πολύ με την τοπική ιστορία και λαογραφία του χωριού και του Ζαγορίου κι ήταν ένας σπουδαίος λαογράφος και συγγραφέας με πλούσιο συγγραφικό έργο. Έγραψε μια σειρά από βιβλία με θέματα του ζαγορίσιου χώρου, δημιουργώντας έτσι τη Μικρή Ζαγορίσια Βιβλιοθήκη.

Όταν το 1962 βγήκε στη σύνταξη έγινε και ερασιτέχνης βοτανολόγος. Αυτοδίδακτος της γαλλικής γλώσσας, δημιούργησε μια αξιοζήλευτη βοτανική συλλογή από 1300 φυτά από την πανίδα της περιοχής. Και δεν είναι μόνο η βοτανική συλλογή. Σ' όλη του τη ζωή μάζευε κι αποθήκευε στοιχεία, βιβλία, περιοδικά, εφημερίδες, επιστολές, φωτογραφίες, παλαίτυπα, δεφτέρια, προικοσύμφωνα κι ό,τι έβρισκε χρήσιμο. Είχε δε τη σωστή πρόβλεψη πριν πεθάνει, να τ' αφήσει σε σίγουρα χέρια. Έτσι με διαθήκη του έκαμε δωρεά στη Ριζάρειο όλες τις συλλογές του και το παλιό του σπίτι (του Αστερινού) για να στεγαστούν. Η Ριζάρειος ανταποκρίθηκε στις υποχρεώσεις της και ίδρυσε εδώ και εφτά χρόνια το ομώνυμο πνευματικό κέντρο. Χάρη σ' αυτό το Κουκούλι αποτελεί κέντρο έλξης και επίσκεψης πολλών ανθρώπων απ' όλη την Ελλάδα και το εξωτερικό, και χάρη σ' αυτό ο Κώστας Λαζαρίδης μένει όντως αείμνηστος. Ένα απ' τα όνειρά του ήταν να ξαναζωντανέψει το Ζαγόρι, να ξαναζωντανέψει το αγαπημένο του Κουκούλι. Αυτή ήταν και η τελευταία κουβέντα του λίγο πριν αφήσει την τελευταία του πνοή, κατά συγκυρία στα χέρια του ομιλούντος, σ' αυτόν εδώ το χώρο. Ας είναι ησυχασμένος εκεί στην αιωνιότητα, γιατί πράγματι και το Ζαγόρι και το Κουκούλι θα ξαναζωντανέψουν, θα ζήσουν, θ' αναπτυχθούν μ' άλλες μορφές ανάπτυξης, εφόσον οι λιγοστοί άνθρωποι που απέμειναν εδώ πιστέψουν την προκοπή του Ζαγορίου, εφόσον η πολιτεία νιώσει το χρέος της απέναντι σ' αυτόν τον ιστορικό κι όμορφο τόπο, να τον βοηθήσει ν' αναπτυχθεί και να ζήσει. Το οφείλει.

Έχω την αίσθηση, τελειώνοντας την ομιλία μου, ότι όλοι οι μνημονευθέντες σήμερα πρόγονοί μας, αισθάνθηκαν, εκεί ψηλά που βρίσκονται, πραγματική αγαλλίαση, γιατί τους θυμηθήκαμε. Αλλά κι εμείς «οι ζώντες οι περιλειπόμενοι», οι Κουκουλιώτες, οι Ζαγορίσιοι πρέπει να συνειδητοποιήσουμε μια αλήθεια:

Όποιος δεν μπορεί να σηκώσει την ευθύνη της φήμης του, τη χάνει.

«Το χωριό μου το Πάπιγκο, ο τουρισμός και το σχέδιο Ιωάννης Καποδίστριας»

Πασίγνωστο το χωριό μου το ΠΑΠΙΓΚΟ!!

Ποιος θα το φανταζόταν «εκείνα τα χρόνια τα παλιά», τοτε που δεν έτρεχε νερό στα σπίτια μας, που δεν υπήρχε αυτοκινητόδρομος, δεν είχαμε ηλεκτρικό φως, δεν είχαμε τηλεοράσεις, ούτε καν ραδιόφωνα, δεν είχαμε τα εκατοντάδες αυτοκίνητα να σταθμεύουν παντού, στον Αηδήμο, στον Αη-Ταξιάρχη κάτω από τον αιωνόβιο Κλένο, το ιερό αυτό δένδρο, στους δρόμους, στα καλντερίμια και στις πλατείες, δεν είχαμε «μαγαζιά», «ταβέρνες», «ψησταριές», «ξενώνες», «ξενοδοχεία», «νοικιαζόμενα δωμάτια», «σουίτες με 18.000» δεν είχαμε «τεχνητά κολυμβητήρια», δεν είχαμε «ορειβατικό καταφύγιο» στο Λαιμό της Ραϊδόβολης, δεν είχαμε «καταφύγιο θηραμάτων» δεν είχαμε «Εξωραϊστικό και Ορειβατικό Σύλλογο» με τους Προέδρους και τα επιτελεία τους, δεν είχαμε «τηλέφωνα» στα σπίτια μας και «καρτοτηλέφωνα» στους δρόμους και τις πλατείες, δεν είχαμε τους χιλιάδες «τουρίστες», που έρχονται κατά σμήνη στο χωριό όλες τις εποχές και πιο πολύ τις γιορτές, τα Σαββατοκύριακα, το Πάσχα και τα Χριστούγεννα (πρέπει να κλείσεις δωμάτιο τρεις μήνες πιο μπροστά), δεν είχαμε «καλοριφέρ» με τις αναθυμιάσεις τους (καυσαέρια) δεν είχαμε μια καινούρια κατηγορία ανθρώπων στο χωριό από ευκατάστατους ξένους (Έλληνες και αλλοδαπούς), που αγόρασαν το 20% (;) των σπιτιών μας, δεν είχαμε τις «υπεραξίες» των σπιτιών μας, των αλωνιών με τις καλύβες τους, των σταύλων και των χορταποθηκών, δεν είχαμε αυτόν τον ξέφρενο και απρογραμμάτιστο «οικοδομικό οργασμό» κατασκευής τουριστικών καταλυμάτων και καταστημάτων, δεν είχαμε την πολυτέλεια να απολαμβάνουμε τον καφέ μας και τα αναψυκτικά μας στις τιμές των κεντρικών καφενείων των Γιαννίνων και τέλος δεν είχαμε μια καινούρια τάξη τουριστικών επιχειρηματιών, ντόπιων και ξένων, που προσπορίζονται τα αγαθά αυτής της νέας κατάστασης της τελευταίας 25/τίας ή και 30/τίας.

Ποιος θα το φανταζόταν λοιπόν αυτό το φαινόμενο, ότι θα έφθανε το χωριό σ' αυτό το σημείο «δόξας», «προβολής» σ' όλο τον κόσμο και «επικερδέστατης» επιχειρηματικής δραστηριότητας; Ήταν μια «ραγδαία» και «ανεπάντεχη» εξέλιξη σε μια προσπάθεια της προ 20/τίας και πλέον εκλογής του Παπίγκου από τον ΕΟΤ, ύστερα από πρόταση της Υπηρ. Περιφερ. Ανάπτυξης, ως χωριού πιλότου Τουριστικής Ανάπτυξης του Ζαγοριού. Έτσι και ο αυτοκινητόδρομος ήταν στο πρόγραμμα από τις αρχές της 10/τίας του '70 και ως «συνεχιζόμενο» έργο ολοκληρώθηκε τελικά χωρίς ποτέ κανένας να δικαιούται να καυχηθεί για προσωπικές του ενέργειες και επιτυχίες.

Η «Άγρια Φύση» του Παπίγκου, καθώς οι πρόγονοί μας, είχαν διαλέξει τις νοτιοδυτικές παρυφές της «Τύμφης», ένα «απάνεμο» και προστατευμένο από Βορρά και Ανατολή τοπίο με υπέροχο κλίμα και σπάνιες φυσικές ομορφιές, ευνόησαν την εγκατάστασή τους εκεί και τους τελευταίους αιώνες να ακμάσει το Πάπιγκο με τους δύο ξεχωριστούς οικισμούς του, τις χωριστές βοσκές, αλλά πάντοτε με μια ενιαία Κοινότητα. Οι «παλιοί» λοιπόν είχαν οργανώσει το χωριό, είχαν «νοικοκυριό και τάξη». Υπήρχε σεβασμός στο περιβάλλον, είχαν ορίσει χειμερινές και θερινές βοσκές, γεωργική ζώνη, αμπέλια και χωράφια με πεζούλια (αναβαθμίδες) και τοιχάρια και τόπους ιερούς, αφορισμένους, όπως ήταν το «Πλάϊ» απέναντι από τη «Ζουροπούλη».

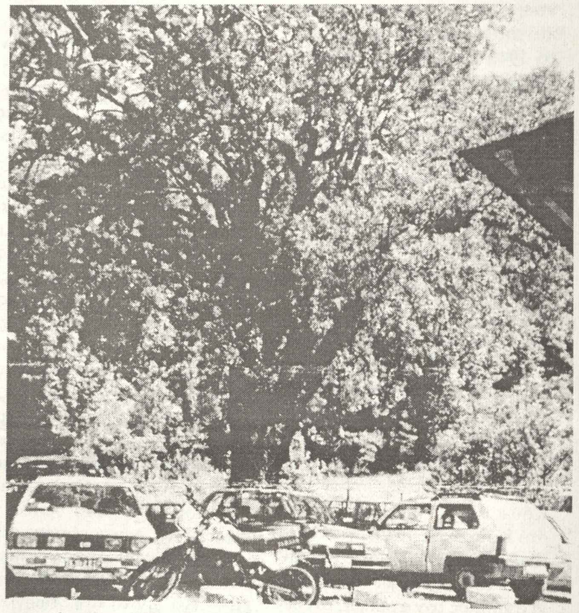

Ο «κλένος» (Acer Campestre) στον Αη Ταξιάρχη Μικρού Παπίγκου. Διάβαζε: η ασυδοσία...

Φωτό: Κ. Δ. Χριστούλου. Καλοκαίρι 1997

Χιλιάδες πέρδικες κελαηδούσαν στα πλάγια, στα χωράφια και το χειμώνα έφθαναν μέχρι το χωριό, ενώ τώρα έγιναν σπάνιο είδος.

Και να σκεφθεί κανένας ότι «εκείνα τα χρόνια», στο Μικρό Μαχαλά, βγάζαμε στην «Κωστάκη» (το μεσοχώρι) κοπάδια με 250-300 γίδια, με 150 πρόβατα, με 50-60 γελάδια και την άνοιξη κατσίκια και βετούλια, χώρια τα τσελιγκάτα και τα νομαδικά χιλιάδες. Στο Μεγάλο Μαχαλά ακόμη περισσότερα.

Σήμερα δυστυχώς δεν υπάρχουν κοπάδια να βγαίνουν στο μεσοχώρι. Όμως κατά περίεργο τρόπο δεν έμεινε πεζούλι για πεζούλι, ούτε «τράφοι» και τοιχάρια στ' αμπέλια, στα χωράφια και τα κηπάρια, ούτε ανέγγιχτα «κλησιασκά» του Ανταξιάρχη και του Αηδήμου, ούτε καν σεβασμός στο προαύλιο της Εκκλησιάς.

Τα λίγα ζώα που απόμειναν, είτε χονδρά αδέσποτα, είτε μικρά και τα αυτοκίνητα καταστρέφουν τα πάντα μέσα, έξω και γύρω από το χωριό. Τα κεντρικά καλντερίμια στο Μεγάλο Μαχαλά «σιάφαρα». Ακόμη και οι σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων έχασαν εκείνο τον παλιό κοινωνικό ιστό, της συγγένειας, της φιλίας, της αλληλοεκτίμησης.

Υπεράνω όλων το προσωπικό συμφέρον, η ιδιοτέλεια, η προσπάθεια κατοχύρωσης της ιδιοκτησίας ακόμη και σε βάρος κοινόχρηστων χώρων (π.χ. κατάληψη δρόμων).

Γιαυτό ανάφερα πιο πάνω ότι οι «παλιοί» είχαν νοικοκυριό και τάξη. Σήμερα μάλλον υπάρχει ασυδοσία.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο τουρισμός «κρατάει» το χωριό, δημιουργήθηκαν ευκαιρίες παραμονής νέων στο χωριό και πλουτισμού, όμως με βαρύ το τίμημα για το περιβάλλον. Πρέπει οι «άρχοντες» του χωριού, εννοώ τους κοινοτικούς άρχοντες, οι Σύλλογοι, η Επιτροπή του Κληροδοτήματος Αναγνωστόπουλου και οι εκκλησιαστικές επιτροπές να αντιμετωπίσουν τη σημερινή πραγματικότητα, όπως διαμορφώθηκε τώρα.

Το Πάπιγκο είχε τις προϋποθέσεις να παραμείνει «ανεξάρτητη», αυτοτελής και αυτοδιοίκητη Κοινότητα, χαρακτηρισμένο το χωριό από χρόνια ως τόπος «εξόχου κάλλους», όπως και το Νησί των Ιωαννίνων και αφού έχει γίνει πλέον γνωστό στην Ελλάδα και το εξωτερικό και περιλαμβάνεται στους τουριστικούς οδηγούς των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων. Και προφανώς είναι μια βιώσιμη κοινότητα με πόρους ικανούς για την αντιμετώπιση των δαπανών λειτουργίας της.

Το σοβαρότερο πλεονέκτημα βέβαια είναι το γεγονός ότι δεν «καταργείται» το χωριό ως Κοινότητα και διατηρεί την από αιώνων θεσμική, πολιτιστική και κοινωνική του ταυτότητα.

Αυτός ο όρος «καταργούνται», «καταργούνται», για όσες Κοινότητες συνενώνονται σε Δήμο με έδρα κάποιο «κεντρική» Κοινότητα, ομολογώ, ότι καθώς διάβαζα στην εφημερίδα το Σχέδιο Νόμου, μου δημιούργησε ένα αίσθημα απογοήτευσης, λύπης, ως να πέθανε κάποιος συγγενής μου. Τους αυτοί του Υπουργείου, θάπρεπε με πιο εύσχημο τρόπο, με κάποια άλλη λέξη να «γράφανε» το τέλος μιας «μικραίωνης θεσμικής ιστορίας» της πολυβασανισμένης πατρίδας μας.

Ασφαλώς και θα μου ποϊνε κάποιοι: «Τι λες μωρέ Κώστα-Τζιμ», άφησε τους ρομαντισμούς, εδώ πάμε να δώσουμε ζωή και να ξαναζωντανέψουμε τα χωριά μας... Μακάρι, μακάρι, το εύχομαι κι εγώ ολόψυχα...

Τώρα για το Πάπιγκο ειδικά, που ζωντάνεψε με τον τουρισμό, υπάρχουν σοβαρά προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπισθούν.

Είναι τα έργα υποδομής, όπως αποχέτευση, βιολογικός καθαρισμός (όπου χρειάζεται), κατασκευή ανθεκτικής υποδομής στα κεντρικά τουλάχιστον καλντερίμια και διάφορα έργα συντήρησης και ευπρεπισμού των οικισμών.

Προσωπικά πιστεύω ότι θα μπρέπει οπωσδήποτε να γίνει «εξοστρακισμός» από το χωριό των αυτοκινήτων, από τους δρόμους, τα προαύλια των εκκλησιών (Αηδήμος, Αηταξιάρχης) και να κατασκευασθούν χώροι στάθμευσης (πάρκινγκ) έξω από τους οικισμούς. Υπάρχουν τέτοιοι χώροι.

Για όλα υπάρχουν λύσεις και είναι ανάγκη να αντιμετωπισθούν με σύνεση, ανεξάρτητα από προσωπικά συμφέροντα για το καλό και το μέλλον του χωριού και όλων των κατοίκων του.

Γιάννινα

Κυριακή 5 Οκταβρίου 1997

Σημείωση:
σιάφαρα = κομμάτια
τράφοι = πρανή

Κώστας Δημ. Χριστοδούλου

Από το Μικρό Πάπιγκο

Κληρονόμοι ...παραδοσιακών σπιτιών

Όλοι οι ζαγορίσιοι (και ειδικά οι κάτοικοι των χωριών, που δεν κάηκαν απ' τους Γερμανούς, το 1943, κι έχουν άριστη και πασίγνωστη πλέον παραδοσιακή εικόνα) **έχουμε χρέος και καθήκον να διατηρήσουμε και συντηρήσουμε, να διαφυλάξουμε και να εξασφαλίσουμε τα σπίτια των γονέων μας και των παπούδων μας,** που ξεκίνησαν απ' τον **17ο αιώνα** και φτάνουν μέχρι σήμερα, σε άριστη εικόνα.

Ο κίνδυνος εξαφάνισης και καταρρευσης αυτών, των παραδοσιακών σπιτιών μας, πρέπει να μας προβληματίζει και να μας ανησυχεί, να μας διεγείρει και να μας στενοχωρεί, **ως γνήσιους, ειλικρινείς και ευαίσθητους απογόνους.**

Και φυσικά, πρώτους που πρέπει να ξεσηκώνει η κατάρρευση και η απώλεια... είναι **οι νόμιμοι και γνήσιοι κανονικοί και πραγματικοί κληρονόμοι** αυτών των παραδοσιακών σπιτιών.

Όμως, το πρόβλημα γεννάται και δημιουργείται συνήθως, όταν είναι **πολλοί οι κληρονόμοι ενός και μόνο σπιτιού... (αδέλφια και ξαδέρφια...).**

Αλλά, και **η έλλειψη Διαθήκης** εκ μέρους των γονέων και παπούδων μας, **η ασυνεννοησία, η μη στενή και ειλικρινής σχέση και συνεργασία, η μη αδελφική προσέγγιση και αγάπη,** οδηγούν ασφαλώς σε πλείστα προβλήματα και μέγιστες δυσκολίες και τελικά στην κατάρρευση και τον εξαφανισμό των όμορφων παραδοσιακών μας σπιτιών, που όλοι θαυμάζουμε, όμως σκληρά καταδικάζουμε σε τελική και αναπόφευκτη εξαφάνιση, **λόγω ασυνεννοησίας και εγωκεντρικής συμπεριφοράς, ανυποχώρητης διεκδίκησης και υπέρμετρου εγωισμού.**

* * *

Ας δούμε λοιπόν (χωρίς πάθος και με ανθρωπιά και ειλικρίνεια...) τα **συγκεκριμένα και υπάρχοντα σήμερα προβλήματα** για τη διατήρηση και συντήρηση, κληρονομιά και διαιώνιση των ζαγορίσιων, παραδοσιακών μας σπιτιών. Γιατί, όλους μας μας ενδιαφέρει **τι μέλλει γενέσθαι...» για να σωθούν και διατηρηθούν, συντηρηθούν και εξασφαλιστούν και μείνουν εσαεί** τα όμορφα τα σπίτια στο Ζαγόρι.

α) Το πρώτο και μεγαλύτερο πρόβλημα γεννάται και παρουσιάζεται, **όταν δεν υπάρχει Διαθήκη** εκ μέρους γενικά των προγόνων. Τότε, συνήθως, **όλοι θέλουμε να γίνουμε κληρονόμοι, όλοι να 'μαστε ιδιοκτήτες, όλοι να το «εκμεταλλευτούμε» και αραιά... υπομύρουμε.**

Στην περίπτωσή μου (αν δεν υπήρχε Διαθήκη απ' τη γιαγιά μου Τριανταφυλλιά Λέκκου, απ' το 1930, που την έχω νόμιμα στα χέρια μου) τότε οι ιδιοκτήτες θα 'ταν τουλάχιστον σαράντα σήμερα, αφού τα παιδιά της ήταν πέντε, τα εγγόνιά της είκοσι και τα δισέγγονά της άνω των σαράντα.

Αυτή η περίπτωση είναι πολύ συνήθης και συχνή δυστυχώς σε πολλά χωριά του Ζαγορίου και φυσικά **πληγώνει πολλούς.** Κι εμείς, οι νεότεροι και εμπειρότεροι, πιο πληροφορημένοι και προσγειωμένοι, γονείς και παπούδες, πρέπει να την αφανίσουμε και να την εκμηδενίσουμε, αν αγαπούμε τα παιδιά μας ειλικρινά και το παραδοσιακό μας Ζαγόρι πραγματικά, γνωρίζοντας σαφώς, ότι **η έλλειψη Διαθήκης χωρίζει τα παιδιά μας και τα απομακρύνει, τα στενοχωρεί και καταστρέφει τις προσωπικές και συγγενικές τους σχέσεις. Κι υπαίτιοι είμαστε οι γονείς...**

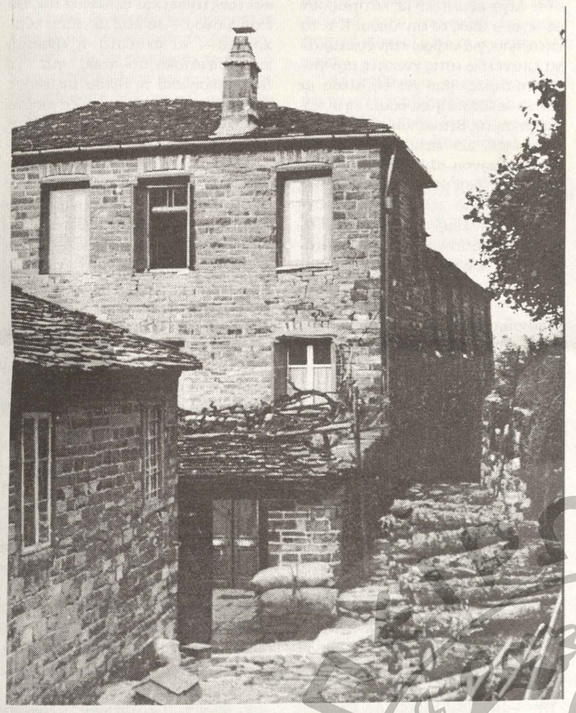

Δίχορφο

* * *

β) Όμως, στη ζωή όλα μπορούν να λυθούν και επιλυθούν, αρκεί να υπάρχει λογική και ανθρωπιά, κατανόηση κι ανθρώπινη συμπεριφορά.

Π.χ. όταν δεν υπάρχει Διαθήκη **ο ένας μπορεί να παραιτηθεί και με αγάπη ν' αφήσει την περιουσία στα αδέλφια του** (αφού τον βεβαιώσουν, ότι θα συντηρήσουν και θα διατηρήσουν το υπάρχον παραδοσιακό σπίτι).

Ο δεύτερος, μπορεί να πληρώσει τους άλλους και να το πάρει (με αξιοπρέπεια και ανθρωπιά...) αυτός. Δηλαδή, να τους αποζημιώσει στοιχειωδώς και ανθρωπίνως, ώστε **κι εκείνοι να μείνουν ευχαριστημένοι κι αυτός να αισθάνεται δίκαιος και λογικός, αμερόληπτος και προσγειωμένος.**

Κι αν δεν συμβεί, ούτε το ένα ούτε το άλλο (επειδή δεν συμφωνούν και δεν συνεννοούνται οι κληρονόμοι μεταξύ τους); Τότε, μπορεί να γίνει κατι άλλο.

Να πουλήσουν έγκαιρα (κι όταν είναι ακόμη όρθιο και ζωντανό) το σπίτι, σε κάποιο ενδιαφερόμενο, τρίτο, ή άλλο χωριανό, ή ξένο, ώστε και το σπίτι να επιβιώσει κι αυτοί (αύριο και μεθαύριο...) **να μην έχουν τύψεις συνείδησεως και ελέγχους απρεπούς και απροσγείωτης συμπεριφοράς και μικροσυμφερόντων.** Γιατί, τότε, οι πρόγονοί μας θα φωνάζουν και θα διαμαρτύρονται, θα κλαίνε και θα εξεγείρονται, θα ελεεινολογούν και θα μας καταδικάζουν οριστικά και αμετάκλητα.

γ) Κι οι κοινοτικοί μας άρχοντες, σε τέτοιες περιπτώσεις, έχουν χρέος και καθήκον, νομίζω, να παρεμβαίνουν, φιλικά και ανθρώπινα, ειλικρινά και ανυπόκριτα. **Π.χ. να ενημερώνουν (τους αφελείς και επιπόλαιους, χρυσοθήρες και διεκδικητές...) για τον κίνδυνο αφανισμού και εξαφανισμού του πρώην σπιτιού τους, προσπαθώντας να τους πείσουν για μια σωστή και προσγειωμένη, σωτήρια λύση.** Γιατί, αύριο, το χωριό τους θα χάσει ένα σπίτι στον **Πέρα,** ή στον **Κάτω Μαχαλά** και θα το βλέπουν και θα στενοχωρούνται και η συνείδησή τους θα τους ελέγχει συνεχώς και αυστηρώς, αλλά ματαίως.

Ακόμη, να προσπαθήσουν, προσεχώς, να εξασφαλίσουν **εύκολα κι ανθρώπινα στεγαστικά δάνεια απ' το καθεύδον κράτος μας,** που βλέπει τώρα την καταστροφή στο Ζαγόρι μας, αφελώς και επιπολαίως και δεν ενεργοποιείται, ουδέ κατ' ελάχιστον.

δ) Αλλά, κι ο κάθε **Εξωραϊστικός και Πολιτιστικός Σύλλογος** δεν θα πρέπει να μένει αδρανής και απαθής στην περίπτωση της κατάρρευσης παραδοσιακών σπιτιών σ' ένα χωριό του Ζαγορίου.

Έτσι, στις Γενικές του Συνελεύσεις και στις καθημερινές συνομιλίες όλων, πρέπει να επισημαίνει και να μεγιστοποιεί, **να προβάλλει και να αναλύει αυτό το μέγιστο πρόβλημα της κατάρρευσης και του εξαφανισμού των ιστορικών πλέον και παραδοσιακών σπιτιών μας,** κάθε χωρικό του Ζαγορίου και να συνιστά ανθρωπιά και επαγρύπνηση. **Η επέμβαση στους ισχυρογνώμονες, στους ανυποχώρητους και στους δεκαρολόγους... συνήθως ωφελεί και ποτέ δε βλάπτει, μας βεβαιώνει η εμπειρία όλων μας.**

Ελπίζω, (τελειώνοντας) από δω και πέρα να δούμε προσγειωμένα και ανθρώπινα, ειλικρινά και υπεύθυνα τη συντήρηση και διατήρηση των όμορφων ζαγορίσιακών σπιτιών μας. Ώστε, τα πανέμορφα σπίτια μας να ζήσουν ακόμη αιώνες και **η ιστορία να μας καταγράψει ως ειλικρινείς και τέλειους συντηρητές της παραδοσιακής ζαγορίσιας ομορφιάς κι όχι** ως **επιπόλαιους και σκληρούς συμφεροντολόγους... των αγαθών των γονέων μας.** Αμήν...

ΜΑΤΘΑΙΟΣ ΛΕΚΚΟΣ

ΠΕΡΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

Οι υπογράφοντες την επιστολή, φορείς της Βίτσας, προς τη Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού μας (Κοινότητα, Αδελφότητα και Σύλλογος), απαντώντας, στην ουσία, σε προηγούμενη επιστολή προς αυτό του Βύρωνα Βαρζώκα, σχετικά με υβριστικό τηλεφώνημα, που ο ίδιος δέχτηκε από ανώνυμο Βιτσινό (όπως είπε), εγκαλεί αυτή για έλλειψη δημοσιογραφικής δεοντολογίας.

Ειλικρινά αδυνατούμε να κατανοήσουμε την ένστασή τους. Ο Βύρων Βαρζώκας είναι μέλος της Σ.Ε. και μας κατέθεσε μια επιστολή που αναφέρεται σε απαράδεχτη προσβολή του προσώπου του. Πως ήταν δυνατό να μη την δημοσιεύσουμε, όταν επιπλέον γνωρίζαμε ότι είχε προηγηθεί άλλο τηλεφώνημα που πήρε σπίτι του ο κ. Βασ. Τζιόβας, με το οποίο ζητούσαν το τηλέφωνο του κ. Βυρ. Βαρζώκα, «για να του τα ψάλουμε γι' αυτά που γράφει για τη Βίτσα»; Με το ίδιο, ακριβώς σκεπτικό δεν μπορούμε να μη δημοσιεύσουμε και τη δική τους επιστολή, αν και θα προτιμούσαμε και θα ευχόμαστε, τέτοιουε ίδους προστριβές, μεταξύ συμπατριωτών, να μην αποσχολούν τις σελίδες του περιοδικού μας.

Ως προς την ουσία, τώρα, του όλου ζητήματος: Κατά τη γνώμη μας, θα ήταν πολύ εύκολο κι ανώδυνο να τελείωνε η όλη αυτή υπόθεση με μια λακωνική δήλωση των παραπάνω φορέων, όπως: **«Αδυνατούμε κι εμείς να το πιστέψουμε (όπως κι ο ίδιος ο κ. Βαρζώκας), πως βρέθηκε συγχωριανός μας να προβεί σε μια, τέτοιας συμπεριφοράς, ενέργεια. Αν όμως, παρ' ευχή, κάτι τέτοιο έγινε, το καταδικάζουμε και το στιγματίζουμε, απερίφραστα.** Αντ' αυτού, ήρθε η αντίδρασή τους τέτοια, ώστε να υιοθετούνται και να δικαιολογούνται, σχεδόν, απόλυτα, οι ύβρεις του ανώνυμου αυτού κυρίου, με αποτέλεσμα να έχουμε (υποχρεωτικά) ανταπάντηση του θιγόμενου. **Μέγα λάθος.**

Εν πάσει περιπτώσει, για τη ΣΕ και το περιοδικό μας, το όλο θέμα **ΚΛΕΙΝΕΙ ΕΔΩ** και δεν πρόκειται να δεχθούμε συνέχιση μιας (το λιγότερο), άχαρης διένεξης μεταξύ Ζαγορίσιων, μέσα από τις σελίδες του.

Η Σ. ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Συνενώσεων... παρατράγουδα!...

Ιωάννινα 30 Νοεμβρίου 1997

Αγαπητό «Ζαγόρι μας»

Με έντονη αγανάκτηση, αλλά και μεγάλη λύπη διάβασα, σαν μέλος της Συντακτικής Επιτροπής, την επιστολή των προέδρων τριών φορέων της Βίτσας, στην οποία απαντώντας στο δικό μου γράμμα της 7 Οκτωβρίου 1997, που δημοσιεύτηκε στο φύλλο του ίδιου μήνα (αρ. 234) σε πλαίσιο με τον τίτλο «Κατάπτυστη συμπεριφορά ανάρμοστη σε Ζαγορίσιους», για το αηδές εναντίον μου ανώνυμο τηλεφώνημα, ούτε λίγο ούτε πολύ με κατηγορούν ότι εγώ ο ίδιος το επινόησα. Και το επινόησα, για να βρω «την ευκαιρία» να επανέλθω «στις γνωστές αρνητικές απόψεις» μου για τη Βίτσα με στόχο «εκούσια ή ακούσια» τη συκοφάντηση της Βίτσας και των ανθρώπων της». Δεν καταλαβαίνουν ότι έτσι **στέκονται πλάι** στον κακοήθη, όπως οι ίδιοι τον χαρακτηρίζουν, ανώνυμο από τηλεφώνου υβριστή μου και συλλαμβάνονται το λιγότερο αδαείς, όταν γράφουν πως ο στόχος (και η συκοφάντηση) γίνονται και ακούσια!...

Ας δούμε όμως πως έγραψα (και δημοσίευσα) το παραπάνω γράμμα μου —αυτοί το λένε άρθρο!— «στημένο» σ' ένα ανώνυμο τηλεφώνημα, που κάνουν πως δεν το χαρακτηρίζουν «υποτιθέμενο» το γράφουν όμως...

Ξέρεις πολύ καλά, αγαπητό «Ζ» μας, ανεξάρτητα από το προσωπικό του ήθος και τη φιλαλήθειά του, ότι **κανένα** από τα μέλη της Συντακτικής Επιτροπής θα επέτρεπε ποτέ στον εαυτό του για οποιοδήποτε λόγο να την παρασύρει σε ολίσθημα. Ούτε η Σ.Ε. θα δεχόταν να δημοσιεύσει κάτι στηριζόμενο μόνο σε ένα ανώνυμο τηλεφώνημα, επειδή θα της το έλεγε ένα μέλος της, **αν δεν θα ήταν πεπεισμένη** ότι ήταν αλήθεια. Και ήταν αλήθεια, **γιατί είχε προηγηθεί** δυο-τρεις μέρες πριν άλλο τηλεφώνημα στο γραφείο σου —αποδέκτης ο κ. Βασ. Τζιόβας— που ζητούσαν τον αριθμό του τηλεφώνου μου, «για να του τα ψάλουμε», όπως είπαν, «γι' αυτά που γράφει για τη Βίτσα», εννοώντας τη γνώμη μου σαν έδρας του Δήμου Κεντρικού Ζαγορίου. Γι' αυτό και η Σ.Ε. αηδιασμένη δημοσίευσε το γράμμα μου μέσα σε πλαίσιο και με δικό της τίτλο!

Πέφτει λοιπόν, σαν χάρτινος πύργος, η προσπάθεια των επιστολογράφων να μου αποδώσουν, έστω και έμμεσα, τη μομφή ότι μόνος μου επινόησα το ανώνυμο τηλεφώνημα, για να συκοφαντήσω τη Βίτσα. Αυτό που επιχειρούν εκείνοι είναι συκοφαντία κι όχι το δικό μου γράμμα. Και δεν είναι μόνο εντελώς περιττή, αλλά κατάφωρα προσβλητική η υπόμνησή τους περί σοβαρής αρθρογραφίας κλπ.

Μολονότι από αυτά και μόνο αποδεικνύεται καταφανέστατα το ασύστατο και ασύστολο των εναντίον μου κατηγοριών και θα περίτεινε κάθε παρά πέρα λόγος, εντούτοις θα προχωρήσω και θα μιλήσω και επί της ουσίας, πράγμα που τεχνηέντως αποφεύγουν οι επιστολογράφοι, αν και διαθέτουν, όπως λένε, «βάσιμη επιχειρηματολογία», για να καταδειχτεί και από την πλευρά αυτή ποιος συκοφαντεί τη Βίτσα και τους ανθρώπους της **και ποιος την και τους τιμάει και υπολύπτεται.** Θα επιθυμούσα —το λέω με πάσα ειλικρίνεια— να ακουστεί η «βάσιμη επιχειρηματολογία» τους για τη διεκδίκηση από τη Βίτσα της έδρας του Δήμου του Κεντρικού Ζαγορίου. Και θα αναθεωρήσω την άποψή μου, **αν από τη συζήτηση και την αντιπαράθεση των επιχειρημάτων αποδειχτεί** ότι η δική τους άποψη είναι η ορθή. Όμως γιατί τόσον καιρό την κρατούν σεμνότυφα κρυφή;

Τους ευχαριστώ, που παρακολούθησαν «με ενδιαφέρον» τις απόψεις μου για τη Βίτσα — ο κ. Πρόεδρος της Κοινότητας, που όπως μαθαίνω, είναι δάσκαλος, θα γνωρίζει πολύ καλά τι σημαίνει η λέξη «ενδιαφέρον». Όμως δεν απέφυγα, ως όφειλα **ατυχείς και κακόπιστους υπαινιγμούς»** (η υπογράμμιση δική τους. Μια στο καρφί και μια στο πέταλο. Αλλά πόσους «υπαινιγμούς» μετρούν; Ενώ μόνο μία φράση μπορεί να εκλυφθεί σαν υπαινιγμός: η «ενεργείαις», ως θρυλείται, Βιτσινού τινος υπαλλήλου». Γιατί επομένως ο πληθυντικός; Ασφαλώς για να δημιουργηθούν σε βάρος μου εντυπώσεις. Το αν είναι «ατυχής», ας το εξηγήσουν οι ίδιοι. Για μένα είτε ατυχής είτε επιτυχής δεν έχει καμιά ιδιαίτερη σημασία. Γιατί τό 'χα γράψει δυο φορές κιόλας: «Θεωρώ θεμιτό να διεκδικούν όλοι την έδρα». Κι αν ακόμη ακολουθούν πλάγιους δρόμους. Πολλοί είναι που δεν το θεωρούν μεμπτό, γιατί στην κοινωνία μας αυτός ο τρόπος είναι ο κανόνας. Ωστόσο δεν μπορεί κανείς να απαιτεί από τους άλλους να το παραβλέπουν και να μην ανέχεται να έχουν διαφορετική γνώμη απ' αυτόν σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος.

Αλλά το «κακόπιστον»; Αυτό είναι κι αν δεν είναι! Γνωρίζουν οι κύριοι που αναφέρεται το επίθετο; Ας μάθουν ότι κακόπιστος δεν είναι ο υπαινιγμός, η φράση, **αλλά το πρόσωπο,** που κάνει τον υπαινιγμό. Καταλαβαίνουν ότι με βρίζουν κατάφωρα; Από που με γνωρίζουν και μάλιστα σαν άνθρωπο κακής πίστεγή μου μαζί τους; Ή, έστω, σε ποιο γραφτό μου διαγνώσανε κακοπιστία μου; Και γιατί δεν την κατάγγειλαν; Το άρθρο μου δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα «Ήπειρος» στις 16 Σεπτέμβρη και στις σπίλες σου, «Ζ» μας, στο φύλλο του ίδιου μήνα (αριθ. 233), που κυκλοφόρησε στο τέλος του. Το γράμμα μου (της 7 Οκτώβρη) δημοσιεύτηκε στο φύλλο του Οκτώβρη (αριθ. 234), **που κυκλοφόρησε κι αυτό στο τέλος του.** Ένα ολόκληρο μήνα και πλέον που ήταν οι κύριοι να καταγγείλουν τον υπαινιγμό, παρά το λένεμε τη χωρίς ημερομηνία (επίτηδες;;) επιστολή τοις, που την έφερε στο γραφείο τρίτο πρόσωπο τις 10 Νοέμβρη; Τι περίμεναν; Να σκηνοθετήσω εγώ ο ίδιος το ανώνυμο τηλεφώνημα και να δημοσιευτεί το γράμμα μου (από που μάντεψαν ότι θα ενεργούσα έτσι;) για να επανέλθω, τάχα, στις «γνωστές αρνητικές απόψεις μου για τη Βίτσα», την ώρα μάλιστα που είχα ήδη επιτύχει το στόχο μου, που όπως λένε ήταν ο αποκλεισμός της Βίτσας, σαν έδρας του Δήμου Κεντρικού Ζαγορίου, πράγμα γνωστό από τις 11 Οκτώβρη; Στόχος δικός μου σ' όλη τη σχετική αρθρογραφία μου ήταν η επιτυχία του θεσμού των συνενώσεων και η καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων της περιοχής μας και τίποτε περισσότερο. Ούτε μειώνεται ένα χωριό, αν κάποιο άλλο συμβάλλει λόγω θέσεως περισσότερο στην επιτευξη του σκοπού αυτού.

Η υποψηφιότητα της Βίτσας σαν έδρας του Δήμου Κεντρικού Ζαγορίου, **τονίζω, σαν έδρας του Δήμου Κεντρικού Ζαγορίου** ουδέποτε προτάθηκε φανερά. Ούτε στις δυο συσκέψεις στα Γιάννινα, ούτε στη σύσκεψη στους Κήπους ακούστηκε τέτοια φωνή. Κι ο ίδιο ο Πρόεδρος της Κοινότητας Βίτσας, όπου μίλησε, δεν ανέφερε τη Βίτσα σαν υποψήφια. Αντίθετα επιτέθηκε λαϊρος κατά των συνενώσεων (δικαίωμά του) ανεμίζοντας το παράδειγμα της Γαλλίας. Ούτε κανείς απ' όσους έγραψαν στις στήλες σου για τις συνενώσεις·· ακόμη και ο συγχωριανός τους κ. Στ. Βασδέκης (φύλλο αριθ. 224). Ούτε στις προτάσεις της ΤΕΔΚ Ιωαννίνωνκαι της Περιφέρειας Ηπείρου γινόταν τέτοια αναφορά. Η Βίτσα, σαν έδρα του Δήμου Κεντρικού Ζαγορίου, αναφέρθηκε μόνο μια φορά στη διαφευσθείσα ανακοίνωση του Υπουργείου Εσωτερικών, που δημοσίευσε η «Ελευθεροτυπία» των Αθηνών και αναδημοσίευσε η ντόπια «Ήπειρος» στις 8/8/1997, όπου και τη διάβασα. Το πως προέκυψε δεν γνωρίζω· πρέπει να το γνωρίζουν οι ίδιοι· αν θέλουν ας το πουν. Πάντως να μην αφήνουν αδιάψευστες τις φημολογίες να κυκλοφορούν, όταν δεν είναι αλήθινές. Αλλιώς να μη ζητάνε ρέστα. Το ότι τελικά η Βίτσα δεν ορίστηκε σαν έδρα του Δήμου οφείλεται στο Βύρωνα Βαρζώκα είναι, το λιγότερο, τραβηγμένο από τα μαλλιά. Μακάρι, αγαπητό «Ζ» μας, εκεί κάτω στο Υπουργείο να σε διαβάζανε· πολλά άτοπα, όσον αφορά στον τόπο μας, θα είχαν αποφευχθεί. Πάντως ο κατά τον Πρόεδρο Βίτσας ολέθριος θεσμός της συνένωσης των Κοινοτήτων μετατρέπεται αυτομάτως σε ευεργετικότατο, αν το χωριό μας ορίζεται ως έδρα δήμου...

Και μπαίνουμε στην καρδιά της επιστολής. Οι σφραγιδοκρατούντες επιστολογράφοι ταυτιζόμενοι με τους ανώνυμους κακοήθεις από τηλεφώνου υβριστές μου και χρησιμοποιώντας την αισχρή μέθοδο της απομόνωσης λέξεων και φράσεων από το κείμενο, για να διαστρέψουν το πραγματικό νόημά του, με κατηγορούν για «συκοφάντηση της Βίτσας» και των ανθρώπων της», αφού, όπως λένε, μόνος μου ομολογώ ότι ο ανώνυμος συνομιλητής μου **«ούτε Βιτσινός είναι, ούτε καν Ζαγορίσιος»** — η υπογράμμιση δική τους. Πριν όμως ασχοληθούμε με τηνκατηγορία ας δούμε τον υβριστικό, κατ' αυτούς, σημείο της επιστολής μου: «Οσο για τη συμπεριφορά και το ήθος των άγνωστων συνομιλητών μου έχω να πω πως είναι αηδής και κατάπτυστη και οι ίδιοι είναι άνανδροι καλυπτόμενοι πίσω από την ανωνυμία του τηλεφώνου. **Δεν είναι Βιτσινοί· οι Βιτσινοί είναι προπαντός θαρραλέοι και δεν κρίβονται. Και είμαι βέβαιος πως αν τους ξέρανε, θα τους έφτυναν για τον τρόπο που διάλεξαν κι αν ακόμα είχαν δίκιο στους ισχυρισμούς τους. Ούτε Ζαγορίσιοι είναι, γιατί οι Ζαγορίσιοι είναι έντιμοι»** — εδώ η υπογράμμιση δική μου.

Θα κάνω μία υπόθεση αφήνοντας για λίγο στην άκρη το πραγματικό, που είναι η σκόπιμη διαστρέβλωση του νοήματος. Θα υποθέσω ότι και οι τρεις επιστολογράφοι γνωρίζουν ανάγνωση, δεν μπορούν όμως να κατανοήσουν αυτά που διαβάζουν. Ας τους βοηθήσω λοιπόν να τα κατανοήσουν. Η περίοδος: «Δεν είναι Βιτσινοί· οι Βιτσινοί είναι προπαντός θαρραλέοι και δεν κρύβονται» μετά το πρώτο «Βιτσινοί» έχει άνω τελεία, δηλαδή χωρίζεται σε δύο μέρη (κώλα). Και το δεύτερο μέρος **αιτιολογεί** το πρώτο. Οι από τηλεφώνου υβριστές μου «δεν είναι Βιτσινοί» όχι γιατί δεν κατάγονται από τη Βίτσα —όπως κάνοντας πως δεν καταλαβαίνουν εξηγούν οι τρεις τους— αλλά **γιατί δεν είναι θαρραλέοι και κρύβονται.** Η περίοδος: «Ούτε Ζαγορίσιοι είναι, γιατί οι Ζαγορίσιοι είναι έντιμοι», έχει πρώτα μια κύρια πρόταση και ύστερα μια επεξηγηματερεύουσα αιτιολογική, που εξηγεί την κύρια. Δεν είναι Ζαγορίσιοι γιατί δεν κατάγονται από το Ζαγόρι, **αλλά γιατί δεν είναι έντιμοι. Επομένως για να αξίζει να είναι καποιος, και να λέγεται Βιτσινός, πρέπει προπαντός να είναι θαρραλέος** και να μη κρύβεται στα τηλέφωνα, αλλά να βγαίνει θαρρετά, με παρρησία, να λέει αυτά που έχει να πει.

Και για να αξίζει να είναι και να λέγεται Ζαγορίσιος πρέπει απαραίτητα να είναι έντιμος, να μη μεταχειρίζεται άτιμα μέσα (ανώνυμα τηλεφωνήματα), αλλά να αντιμετωπίζει τις άλλες γνώμες φανερά με τους κανόνες του ορθού διαλόγου. **Δεν είναι τελικά θέμα καταγωγής, αλλά αγωγής και συμπεριφοράς, από την οποία διαφαίνονται κάποια ψυχικά χαρίσματα, κάποιες αρετές με τις οποίες κοσμούνται οι άνθρωποι του τόπου μας και των χωριών μας και στις οποίες περιλαμβάνονται το θάρρος της παρρησίας και η εντιμότητα.** Αυτών των αρετών στερούνται οι ανώνυμοι υβριστές, στους οποίους έμμεσα παραστέκονται οι επιστολογράφοι.

Όμως οι κύριοι και ανάγνωση γνωρίζουν και κατανοούν όσα διαβάζουν. Για να επιτύχουν το σκοπό τους, εκτός από την απομόνωση και την αποκοπή λέξεων και φράσεων από το κείμενο, εφαρμόζουν και την επίσης ανέντιμη μέθοδο της παρασιώπησης. Αποφεύγουν να μνημονεύσουν σκόπιμα ολόκληρη την εδιάμεση περίοδο «και είμαι βέβαιοι ...ισχυρισμούς τους», **που μόνη της** γκρεμίζει το πλαστό σαθρό κατηγορητήριο. **Γιατί σ' αυτή όχι μόνο δεν υποτιμούνται, αλλά τουναντίον επαινούνται οι Βιτσινοί!**

Τώρα πια, αγαπητό «Ζαγόρι μας» κι αγαπητέ μου αναγνώστη, που είχες την υπομονή να με διαβάσεις και σ' ευχαριστώ, αποκαλύπτεται περίτρανα εκείνο που είπα στην αρχή: Το ποιος «συκοφαντεί» τη Βίτσα και τους ανθρώπους της και ποιος τους τιμάει και τους υπολήπτεται.

Τα άλλα «ποιος απομένει» και «τίνος παιχνίδια» έπαιξα είναι τόσο ταπεινά, που μόνο αηδία και αποστροφή προκαλούν· τα αντιπαρέρχομαι.

Ας μάθουν οι επιστολογράφοι ότι τα μέλη της Συντακτικής Επιτροπής κάνουμε τη δουλειά μας με ευθύνη και ευπρέπεια. Ευχαρίστως δεχόμαστε και επιζητούμε τις υποδείξεις κάθε αναγνώστη. Όχι όμως και εκείνων, που δεν ξέρουν να ξεχωρίσουν την επιστολή από το άρθρο.

Ασφαλώς «η Βίτσα και οι άνθρωποί της ουδαμώς μειώνονται» από τέτοιου είδους επιστολές σφραγιδοκρατούντων. Όσο για το τίνος η σοβαρότητα και η αξιοπρέπεια ταλαιπωρήθηκαν, ας αφήσουν να το κρίνουν άλλοι, τρίτοι.

Τελικά δεν μπόρεσα να καταλάβω, γιατί έστειλαν αυτό το γράμμαμπούμεραγκ. Θα ήταν προτιμότερο και τιμητικό για τους ίδιους να καταδικάσουν την αήθη συμπεριφορά των από τηλεφώνου υβριστών μου και τίποτε παραπάνω· ή να σιωπήσουν.

Τελειώνοντας επαναλαμβάνω την έκφραση της μεγάλης λύπης μου για όλη αυτή την ιστορία. Και ζητώ χίλια συγγνώμη γι' αυτού του είδους την απασχόληση, που εύχομαι να είναι η τελευταία...

Βύρων Βαρζώκας

Προς τα μέλη της Συντακτικής Επιτροπής της εφημερίδας «Το Ζαγόρι μας»

Αγαπητοί κύριοι

Στο φύλλο του μηνός Οκτωβρίου 1997 της εφημερίδας «Το Ζαγόρι μας» δημοσιεύθηκε άρθρο του κ. Β. Βαρζώκα, μέλους της Συντακτικής Επιτροπής της εφημερίδας με τίτλο **«Κατάπτυχη συμπεριφορά ανάρμοστη σε Ζαγορίσιους».**

Επειδή το θέμα το θεωρούμε ιδιαίτερα σοβαρό και προφανώς μας αφορά άμεσα, παρακαλούμε να δημοσιεύσετε την απαντητική μας αυτή επιστολή στο επόμενο τεύχος της εφημερίδας.

Σας είναι γνωστό ότι παρακολουθούμε με προσοχή και ενδιαφέρον την ύλη της εφημερίδας «Το Ζαγόρι μας». Ιδιαίτερα τον τελευταίο καιρό και την αρθρογραφία σχετικά με το σχέδιο «ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ».

Πολλές από τις εκφρασθείσες απόψεις μας βρίσκουν σύμφωνους και προφανώς άλλες αντίθετους. Από την πλευρά μας δεν θεωρήσαμε σκόπιμο να απασχολήσουμε την εφημερίδα, ούτε καν με την βάσιμη επιχειρηματολογία μας, για την διεκδίκηση της έδρας του Δήμου Κεντρικού Ζαγορίου από το χωριό μας, την Βίτσα.

Αντίθετα παρακολουθήσαμε με ενδιαφέρον τις απόψεις που εξέφρασε για την Βίτσα ο κ. Βαρζώκας, σε προηγούμενο τεύχος της εφημερίδας, παρόλον ότι δεν απέφυγε, ως όφειλε, **ατυχείς και κακόπιστους υπαινιγμούς.**

Ούτε σε αυτή την επιστολή μας θα ασχοληθούμε με την ουσία του θέματος, θα σας απασχολήσουμε όμως με ένα σοβαρό, κατά την άποψή μας, ζήτημα δεοντολογίας που αφορά τόσο στον αρθρογράφο κ. Βαρζώκα, όσο και στην εφημερίδα.

Έτσι λοιπόν με αφορμή ένα, δεν θα φθάναμε στο σημείο να το χαρακτηρίσουμε υποτιθέμενο, ανώνυμο τηλεφώνημα, βρίσκει την ευκαιρία ο κ. Βαρζώκας να επανέλθει στις γνωστές αρνητικές απόψεις του για την Βίτσα, στοχεύοντας τώρα πλέον και στην ευαισθησία και το ήθος των αναγνωστών της εφημερίδας «Το Ζαγόρι μας».

Πιστεύουμε ότι στόχος του αρθρογράφου εκούσια ή ακούσια, ήταν η συκοφάντηση της Βίτσας και των ανθρώπων της και ας μην προτρέξει να μας καθησυχάσει, ισχυριζόμενος ότι στο άρθρο του ομολογεί ότι ο ανώνυμος συνομιλητής του, **ούτε Βιτσινός είναι, ούτε καν Ζαγορίσιος,** διότι αυτή ακριβώς η παραδοχή τον εχρεώνει να επιβεβαιώσει την άποψη μας.

Διότι αγαπητέ κύριε, αφού ούτε Βιτσινός, ούτε Ζαγορίσιος ήταν ο ανώνυμος συνομιλητής σας, γιατί δεν μπήκατε στον κόπο να σκεφθείτε ποιος απομένει; Προφανώς κάποιος κακοήθης που στόχο είχε την κατασυκοφάντηση της Βίτσας και των ανθρώπων της.

Αν ο κ. Βαρζώκας δεν έπαιξε το παιχνίδι αυτού του κακοήθους, τότε τι άλλο πέτυχε με αυτό του το άρθρο;

Αγαπητοί κύριοι, όπως άριστα γνωρίζετε, βασικός κανόνας της δημοσιογραφικής δεοντολογίας ορίζει ότι σοβαρή αρθρογραφία δεν στηρίζεται ποτέ σε ανώνυμες επιστολές **και πολύ περισσότερο σε ανώνυμα τηλεφωνήματα.**

Οφειλε λοιπόν ο κ. Βαρζώκας, περισσότερο παντός άλλου, λόγω της ιδιότητάς του ως μέλους της Συντακτικής Επιτροπής της εφημερίδας, να μην απασχολεί τον πολύτιμο χώρο της, με παρομοίου επιπέδου άρθρα, στημένα **αποκλειστικά και μόνο** σε ένα ανώνυμο τηλεφώνημα ενός κακοήθους μη Βιτσινού, ούτε καν Ζαγορίσιου κατ' ομολογία του.

Προφανώς η Βίτσα και οι άνθρωποί της ουδαμώς μειώνονται από τέτοιου είδους άρθρα, αυτά όμως που σίγουρα ταλαιπωρήθηκαν από το αυτάρες αυτό άρθρο του κ. Βαρζώκα ήταν η αξιοπιστία, η τήρηση της δημοσιογραφικής δεοντολογίας και η σοβαρότητα που χαρακτηρίζουν κατά τα άλλα την εφημερίδα «Το Ζαγόρι μας».

Τελειώνοντας θεωρούμε υποχρέωσή μας να σημειώσουμε ότι **«Το Ζαγόρι μας»** μέχρι σήμερα καταφέρε να κινείται ευπρεπώς, αποφεύγοντας ύβεις και αντιθέσεις και είμαστε βέβαιοι ότι το ίδιο θα πράττει και στο μέλλον.

Σας ευχαριστούμε για την φιλοξενία.

Με εκτίμηση
Για την Κοινότητα Βίτσας
Γιάννης Βασδέκης
Για την Αδελφότητα Βίτσας
Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.
Γιάννης Παππάς
Για τον Εκπ. Σύλλογο Βίτσας
Κώστας Χαρίσης

Περιμένοντας τα Χριστούγεννα

Η παρέα, ολιγοπρόσωπη, ωστόσο αρκετή για κουβεντούλα. Θέμα, τα καθημερινά της ζωής και του περίγυρου.

Κάποια στιγμή, στο προσκήνιο και οι γιορτές:

— Κοντεύουν και οι γιορτές· ήρθαν τα Χριστούγεννα. Πάει η Χρονιά, είπε κάποιος, με μια αδιόρατη απαισιοδοξία.

Η παρέα συντονίστηκε. Όλοι επιβεβαίωσαν το γεγονός και «οι γιορτές και το τέλος της χρονιάς» έγινε το κυρίαρχο θέμα στην κουβέντα της παρέας.

Με τα χρονάκια στην πλάτη τους, τα μέλη της παρέας —η Νιότη, τέτοια εποχή, είναι «είδος εν ανεπαρκεία» στα χωριά του Ζαγοριού.

Ανα-δρομή, λοιπόν, στην Ανα-πόληση. Οι επικείμενες γιορτές έγιναν σπινθήρας στην Ανα-μόχλευση των παιδικών βιωμάτων.

— Δε βαριέστε — συμπλήρωσε άλλος. Οι γιορτές, είτε έρθουν είτε δεν έρθουν, δεν αλλάζουν σε τίποτα την ατμόσφαιρά μας. Περιορισμένη ζωή, ερημιά, μουντός Δεκέμβρης, νοτισμένος αέρας, το τσιρ-τσιρ, μερόνυχτα, του φετινού χειμώνα. Θάλεγα, πως οι χιονισμένες ψηλοκορφές της Τύμφης (Παπιγκινού) είναι, έτσι με τη φανταχτερή ασπράδα τους, φωτεινός φεγγίτης στην ψυχή μας.

— Εγώ αναθυμάμαι —συνέχισε άλλος, για να βάλει τον καιρό στο περιθώριο— με πόση λαχτάρα καρτερούσαμε τις γιορτές αυτές, μαζί με την πρωτοχρονιά, τότε πούμαστε παιδιά. Η προετοιμασία, το ψυχολογικό σκηνικό, άρχιζε νωρίς από το Σχολείο. Όλα τα αναγνωστικά ήταν γεμάτα χριστουγεννιάτικα ποιήματα, διηγήματα, εικόνες, όλα γραμμένα από τη γενιά εκείνη των λογοτεχνών-ηθογράφων που ζούσαν οι ιδιοι την «αγνότητα» της Ελληνικής ζωής, που έμπαιναν στο σπιτικό σου, ανάσαιναν το δικό σου αέρα, σε συντρόφευαν σε στάνες και σε χωραφιές, μιλούσαν με τα δέντρα και τις νεράϊδες στις πλαγιές και τα ρουμάνια. Είχαν πολλή ποίηση τα Χριστούγεννα, την εποχή εκείνη.

Εγώ, δεν έχω εκριζώσει, ακόμα, την αγωνία, το βράδυ των Χριστουγέννων που μας έβαζαν νωρίς να κοιμηθούμε, μήπως δεν ξυπνήσω τα μεσάνυχτα, για να πάμε στην εκκλησία. Ξεκινούσαμε με τα γραφικά φαναράκια μας —παιδικές κατασκευές από λαδωμένες κόλλες και χαρτόνια, με το κεράκι αναμμένο— κι όλη η εκκλησία γεμάτη λαμπάδες και κεριά αναμμένα, πολυελαίους και κανδήλες φωτισμένες και κόσμος πολύς, όλο το χωριό, γεμάτη η εκκλησιά. Όλα αυτά φάνταζαν στα παιδικά μας μάτια σα μια ονειρική ποίηση...

Το θρησκευτικό συναίσθημα απευθύνεται, κυρίως, στην καρδιά και τη ψυχή μας. Και για να καλλιεργείται, χρειάζεται να τροφοδοτείται με ό,τι τις αγγίζει: ποίηση, ανθρωπιά, καλοσύνη, ωραιότητα...

Τώρα, δεν χρειάζονται όλα αυτά —είπε άλλος, για ν' αλαφρύνει την ατμόσφαιρα της αναπόλησης. Τώρα, τα Χριστούγεννα γιορτάζονται το ξημέρωμα. Βλέπεις το αυτοκίνητο του παπά παρκαρισμένο μπροστά στην εκκλησιά —πούρχεται από την πρωτεύουσα της περιοχής— τα φώτα των κοινοτικών δρόμων είναι

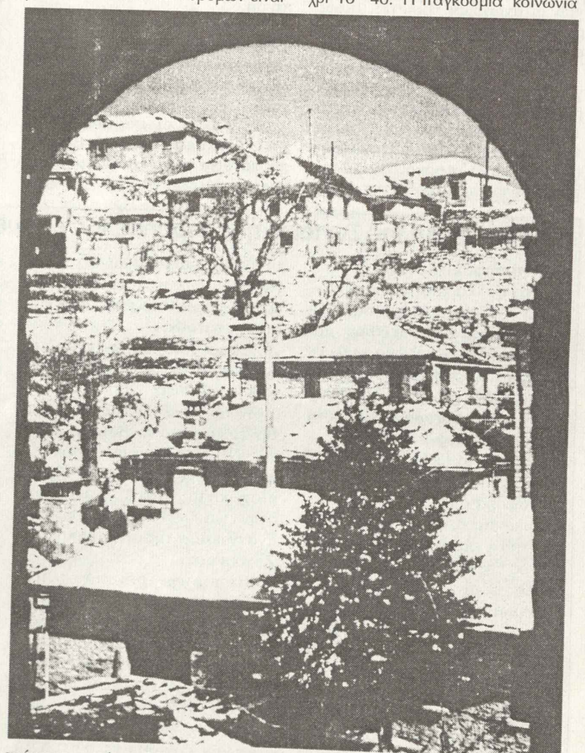

ακόμα αναμμένα· δεν χρειάζονται φαναράκια. Κι ούτε μονοπάτια θα κάνουμε στους χιονισμένους δρόμους. Έλειψε κι αυτή η ...ποίηση. Το χιόνι, τουλάχιστον μέχρι τις γιορτές των Χριστουγέννων, δεν μας καταδέχεται. Λέτε ν' αποφεύγει να σπιλώσει τη λευκότητά του απ' τη δική μας τη ...βρωμιά;!!

Όλα, στη ζωή, έχουν τη ροή τους. Ο χρόνος, με τον οποίο ταξιδεύουμε, μας μετακινεί από το Χτες και περνώντας από το Σήμερα κατευθύνεται προς το Αύριο. Κάθε θέση του είναι μια διαφορετική στιγμή, ένα διαφορετικό δεδομένο. Με τη ροή αυτή του Χρόνου, όλα συμπαρασύρονται, όλα μεταβάλλονται, όπως λένε και οι φυσικοί επιστήμονες, όλα αλλάζουν. Φυσικά, και η ανθρώπινη ζωή με τις δικές της εκφάνσεις: συναίσθημα, σκέψη, νοοτροπία, σχέσεις, σκοπιμότητες. Άλλωστε, πριν χιλιάδες χρόνια, το είπε εκείνος ο διορατικός και σοφός πρόγονός μας, ο Ηράκλειτος, τόσο λακωνικά και επιγραμματικά με το «τα πάντα ρει».

Πολύ στο ...φιλοσοφικό το ρίξαμε — παρενέβη άλλος. Η αλήθεια είναι πως ο κόσμος όλος —άλλωστε στο καθημερινό μας λεξιλόγιο γίνεται συχνή χρήση της λέξης «παγκοσμιοποίηση» — έχει αλλάξει. Δεν είναι εκείνος που είχαμε εμείς γνωρίσει μέχρι το '40. Η παγκόσμια κοινωνία όντα που διαφημίζουν (Ποιος θα αναλογιστεί την απογοήτευση του παιδιού, του κάθε παιδιού, από την απομυθοποίηση του πιο συγκινητικού και ψυχολογικού παιδικού «μύθου» του Αη-Βασίλη;). Τα έφεραν οι φωτεινές οθόνες των ΜΜΕ, από το Νοέμβριο ακόμα: βομβαρδισμός από Αη-Βασίληδες, άσματα, δώρα, ντεκόρ κλπ. κλπ. Έτσι, κάπου η προσμονή ξεφτίζει και χάνεται...

Οπωσδήποτε, η μέρα των Χριστουγέννων θα έρθει. Σίγουρα, οι εκκλησιές θα γεμίσουν από πιστούς. Είτε από παράδοση, είτε από κοσμικότητα, είτε... Κάποιοι, από τις χιλιάδες των νεο-Ελλήνων που θα ρολάρουν «ανά» το οδικό δίκτυο της χώρας, θα ανάψουν ένα κεράκι σε κάποιο εξωκκλήσι ή Κεντρική εκκλησιά, με την ευχή να επιστρέψουν σώοι στο σπιτικό τους. Οπωσδήποτε, μερικές δεκάδες —τα νούμερα έχουν κι αυτά την πρόοδό τους, κάθε χρονιά— δε θα ευτυχήσουν. Ακόμη και μικρά παιδιά. Ο «σφαγιασμός των 14.000 νηπίων» από τον Ηρώδη συμβαίνει και σήμερα, έστω κι αν «κάθονται στο πίσω κάθισμα» ή βρίσκονται στην Αφρική την Άπω Ανατολή ή σ' άλλες γωνιές του πλανήτη μας ή ανάμεσά μας...

Με την εξέλιξη που πήρε η κουβέντα, είπα, θα μας βρουν τα Χριστούγεννα. Πολλά είπατε κι ακόμα πιο πολλά μπορούν να ειπωθούν. Τα Χριστούγεννα είναι μια μεγάλη, αναγεννητική γιορτή της Χριστιανοσύνης. Οι στιγμές αυτές πρέπει να γίνονται αφορμή, ο καθένας μας χωριστά, να ενδοσκοπήσουμε, ανθρώπινα, αναζητώντας τα θεία μηνύματα και τη Θεία χάρη.

Με τη σειρά μου, να πω κι εγώ κάτι Χριστουγεννιάτικο. Θα μεταφέρω 2-3 τετράστιχα απ' το ποιητικό ανθοκήπι των Αριστηνών Λογίων. Είναι του Γιάννη Σαραλή, με τίτλο «Χριστουγεννιάτικη Προσευχή».

Κάποιας καμπάνας η λαλιά
πρωτολαλήτρα διαλαλεί
την ιστορία την παλιά
στη βραδινή τη σιωπή.

Κάποια μεγάλη κι άφταστη
στη γνώση μας ιστορία,
μεγάλη και αστόχαστη
στ' ανθρώπου τη σοφία.

Χριστούγεννα κι οι θόλοι Σου
απ' τα ουράνια τόξα
αστράφτουν και δοξολογούν
τη θεϊκή Σου δόξα

Και τώρα; Να μην πούμε, σ' όλους τους Ζαγορίσιους «όπου γης», μια ευχή;: Και βέβαια:

ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ
ΧΑΡΟΥΜΕΝΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ.

Για την Παρέα
Σ.Σ.

Τα δώρα της καλωσύνης

«Ξυπόλυτο μπροστά σε μια βιτρίνα,
κοιτάζει τα παιχνίδια τα πολλά,
τη θλίψη του τη νιώθουνε κι εκείνα,
σαν θλέπουνε το δάκρυ να κυλά.

Ασάλευτα, βουβά, μαρμαρωμένα,
πληγώνουν την αθώα την καρδιά
κι ας είναι όλα γύρω ευτυχισμένα,
κι ας τρέχουν με τραγούδια τα παιδιά».

του
Σάββα Θ. Θεοδώρου

Παραμονές Πρωτοχρονιάς. Πολύβοες οι αγορές μέσα σ' ένα φαντασμαγορικό ντεκόρ κι οι άνθρωποι που τρέχουν βιαστικοί για να προλάβουν τα ψώνια τους, δίνουν μια χαρούμενη νότα ζωής τις μέρες αυτές.

Πολύχρωμες βιτρίνες, προκαλούν τους περαστικούς και ιδιαίτερα τα παιδιά, που κολλημένα κυριολεκτικά στα τζάμια τους, κοιτάζουν αχόρταγα τα καινούργια παιχνίδια.

Στα ροδοκόκκινα προσωπάκια τους βλέπει κανείς ζωγραφισμένη τη λαχτάρα για την απόκτηση κάποιου παιχνιδιού, που θα ήθελαν να τους τα πάρουν οι μεγάλοι.

Κι ανάμεσα στα καλότυχα αυτά παιδάκια διακρίνουμε και μερικά, που συνεσταλμένα και μ' ένα πικρό παράπονο στα χείλη τους, κοιτάζουν τις βιτρίνες με τα παιχνίδια χωρίς καμμιά ελπίδα και προσμονή ν' αποχτήσουν ένα από αυτά.

Βλέπουν γύρω τους να σκορπίζεται η χαρά, να μπαινοβγαίνουν στις ορθάνοιχτες πόρτες των καταστημάτων κυρίες με γούνες και παραφουσκωμένους κυρίους φορτωμένους με δέματα κι αυτά να μη μπορούν καν να πλησιάσουν τη χαρά των ημερών αυτών.

Αυτές οι μέρες ανήκουν περισσότερο στα παιδιά και θα πρέπει να είναι πιο στοργικές και πιο απλόχερες από μας τους μεγάλους. Είναι η καλύτερη ευκαιρία τις μέρες αυτές να δείξουμε τα ευγενικά μας αισθήματα και να παρίσουμε στα παιδιά, σε όλα τα παιδιά του κόσμου, το χαμόγελο και την αγάπη μας.

Είναι ευκαιρία, παραμερίζοντας οποιαδήποτε πάθη μας και ψυχισμούς —παράγοντες αναπαλτικούς για μια καλύτερη συμπεριφορά μας— να πλησιάσουμε με στοργή τα παιδιά, που ζουν μέσα στη στέρηση και τη δυστυχία και να του δώσουμε λίγη χαρά.

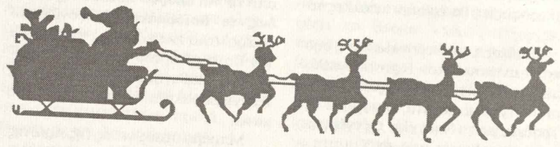

Τουλάχιστον αυτές τις άγιες μέρες ας γελάσουν για λίγο τα πικραμένα τους χείλη.

Παραμονές Πρωτοχρονιάς το κάθε παιδί αισθάνεται την ανάγκη να του κάνουν ένα δώρο και περιμένει με αγωνία τον καλό Αϊ-Βασίλη.

Σκεφτήκαμε όμως εμείς, που ζούμε άνετα και ωραία, πως ο Αϊ-Βασίλης μεθαύριο θα ξεχάσει πολλά παιδάκια γύρω μας χωρίς καν το στοργικό του χάδι ν' απλωθεί στο κεφαλάκι τους και να νοιώσουν κι εκείνα τη χαρά από την απόκτηση κάποιου δώρου ένα παιχνίδι μια λιχουδιά;

Πόσα φτωχά και δυστυχισμένα πλάσματα αποζητούν λίγη ευτυχία, μιαν αχτίδα ήλιου, μια ζεστή αγκαλιά, λίγη παρηγοριά;

Πόσα παιδάκια δεν έχουν ούτε τα στοιχειώδη για τη ζωή —ας ξεχάσουμε πια τα παιχνίδια— και σφίγγουν τα χείλη τους και την καρδιά από τον πόνο και την ερημιά;

Ποιος ένοιωσε ποτέ το ασώπαστο κλάμα του εγκαταλειμένου μωρού, τις σπαραχτικές φωνές του τραυματισμένου νηπίου από τα θρύασματα κάποιας οβίδας, το ζαρωμένο προσωπάκι του δωδεκάχρονου παιδιού φορτωμένο με ψυχικά τραύματα από την αναλγησία των μεγάλων και να στρέψει στοργικά το βλέμμα του και την προσοχή του σ' αυτά τα παιδιά;

Τις μέρες αυτές, που αγκαλιά με τα πακέτα γυρνάμε από την αγορά, ας ρίξουμε βλέμμα στοργικό στα παιδιά εκείνα, που ρακένδυτα γυρνούν ανάμεσά μας με συννεφιασμένα ματάκια, μ' άδεια χέρια, με σφαλιστά και πικραμένα χείλη με άδεια ψυχή και να τα κάνουμε να νοιώσουν πως είναι μέλη αναπόσπαστα μιας κοινωνίας, που ενδιαφέρεται γι' αυτά.

Θα πρέπει να τα κάνουμε να νοιώσουν, πως η δυστυχία τους μας αγγίζει βαθειά μες την καρδιά μας και πως η καλωσύνη μας μπορεί να τ' αγκαλιάσει κι εκείνα.

Αν κάποιοι τα ξέχασαν εμείς με την αγάπη μας και λίγη φροντίδα είμαστε κοντά τους και θα τα κάνουμε να νοιώσουν τις μέρες αυτές, πως η ελπίδα δε χάθηκε για πάντα από τον κόσμο και πως θα πρέπει να βλέπουν τα άλλα παιδάκια κατάματα χωρίς ζήλια και μίσος για ό,τι αυτά στερήθηκαν, θύματα μιας σκληρής κοινωνίας.

Η δική μας κακή συμπεριφορά και ο ανάρμοστος τρόπος, που αντιμετωπίζουμε πολλές φορές τα δύστυχα αυτά πλάσματα, τα οδηγούν σε δρόμους ολισθηρούς με όλες τις οδυνηρές γι' αυτά συνέπειες στην παραπέρα εξέλιξή τους και την ένταξή τους στην κοινωνία.

Αντιδρώντας έντονα στην αδικία, που τους γίνεται συμπεριφέρονται με τρόπο αντικοινωνικό και εξελίσσονται σε άτομα επικίνδυνα ενίοτε για τους συνανθρώπους τους.

Η δική μας η αγάπη θα μαλακώσει την ψυχή τους και στα θλιμμένα τους προσωπάκια θα σκορπιστεί το γλυκό χαμόγελο της καλωσύνης.

Τώρα την ώρα αυτή, που ο παλιός ο χρόνος πλησιάζει να φύγει κι ο καινούργιος βρίσκεται στο κατώφλι του σπιτιού μας για να μπει, ας αφήσουμε στις κουρασμένες ψυχές μας ν' ανθίσει η καλωσύνη και η αγάπη για τα παιδιά της γειτονιάς μας, για τα παιδιά όλου του κόσμου, που έχουν χάσει τους γονείς τους, βρίσκονται χωρίς στέγη, χωρίς ψωμί και ζεστασιά και άλλα άρρωστα πάνω στο κρεβάτι του πόνου παλεύουν αχ! απεγνωσμένα με το θάνατο.

Η συμπόνοια, η στοργή και η αγάπη μας, ας είναι κοντά σ' αυτά τα δυστυχισμένα πλάσματα για να χαρεί και να γιορτάσει η θλιμμένη τους ψυχή τις χρονιάρες τούτες μέρες.

Η πρωτοχρονιά ας αναπτερώσει την ελπίδα στον κόσμο, ας φέρει την καλωσύνη δώρο ανεκτίμητο για μικρούς και μεγάλους.

ΤΑ ΚΑΛΑΝΤΑ ΤΗΣ ΕΡΗΜΩΣΗΣ

Χτυπάει η καμπάνα στο χωριό
αργά και κουρασμένα,
δεν έχουνε τη δύναμη
δυο χέρια γερασμένα.

Χτύπα καμπάνα όσο μπορείς
ν' ακούσουν οι αφεντάδες,
να σηκωθούν οι γείτονες
και οι καλές κυράδες.

Να πουν' παιδιά τα κάλαντα
παιδιά να πουν τα φώτα,
να ζωντανέψει το χωριό
πως ήτανε και πρώτα.

Σήμερα είναι Παραμονή
είναι γιορτή μεγάλη,
σήμερα γέννα του Χριστού
μα ερημιά και πάλι.

Άνοιξε θεία και γιαγιά
τα κάλαντα να ειπούνε,
να μπει ο αφέντης ο Χριστός
και να τα κακά να βγούνε.

Χτυπούν, βαρούν το τσόκανο
στου Οικονομιό' την πόρτα,
χτυπούν στα Καπουζάτικα
μα σφαλιστά σαν πρώτα.

Ογδόντα σπίτια πέρασαν
όλα μανταλωμένα
και τα παιδάκια έφευγαν
αργά και λυπημένα.

Καθήσαν στην οξώπορτα
η μπόρα να περάσει,
την άγια εικόνα σκέπασαν
βροχή μη την χαλάσει.

Ξεραθήκαν τα παιδιά
η κάπα τα τυλίγει,
όλα τα σπίτια είναι κλειστά
κανένας δεν ανοίγει.

Δακρύσαν τα ματάκια τους
γιατί αυτό το χάλι,
γιατί αυτή η ερημιά
το μοίρο το σκοτάδι.

Εσείς Τσερβαριοτόπουλα
αργά δεν είν' ακόμα,
πάτε για να φτιάξουμε
ξανά τον Παρθενώνα.

Ελάτε Τσερβαριώτισσες
το μάνα, 'πο πατέρα,
να δει το δόλιο το χωριό
κι αυτό μια άσπρη μέρα.

Ευριπίδης Ντιναλέξης

Ελαφότοπος 1996

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ

ΒΡΑΒΕΙΟ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΑΝΔΡΕΑ ΘΕΜΕΛΗ

Προ διετίας, όπως είναι γνωστό, από την οικογένεια του αείμνηστου συγχωριανού μας **Ανδρέα Θεμελή** καθιερώθηκε βραβείο στη μνήμη του, εκ χρηματικού ποσού 500.000 δραχμών, το οποίο απονέμεται κατ' έτος στον πρώτο επιτυχόντα μαθητή ή μαθήτρια - Δημότη οπωσδήποτε της Κοινότητας Μονοδενδρίου — στα ΑΕΙ με προτεραιότητα το Παιδαγωγικό Τμήμα.

Το εν λόγω βραβείο εφέτος απονεμήθηκε στη μαθήτρια **Ξανθίππη Ιωάν. Ρίζου,** που πέτυχε στη Νομική Σχολή Θεσσαλονίκης. Κατά το παρελθόν έτος το βραβείο πήρε ο μαθητής **Ελευθέριος Βασ. Ζαρκάδα,** που πέτυχε στο Τμήμα Φυσικής Αγωγής Θράκης.

Οι νέοι φοιτητές μας ευγνώμονες προ τον αθλοθέτη του βραβείου αυτού κ. **Σπύρο Θεμελή,** γιο αντάξιο του αείμνηστου πατρός του, θα προσπαθήσουν με όλες τους τις δυνάμεις, ανταποκρινόμενοι στους στόχους, που προσδιορίζονται με την καθιέρωση του βραβείου, να επιτύχουν τις καλύτερες επιδόσεις στις σπουδές τους ώστε μελλοντικά να καταστούν ικανοί επιστήμονες, άξιοι συνεχιστές εξάλλου της πλούσιας πνευματικής παράδοσης της ιδιαίτερής τους πατρίδας.

Σ. Θ.

Η ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ ΑΝΩ ΠΕΛΙΝΩΝ

Με έξοδα της Ιεράς Μητροπόλεως Ιωαννίνων και προσφορές Πανω-Σουδενιωτών κι άλλων Ζαγορίσιων, ανακαινίστηκε η Ιερά Μονή της Ευαγγελίστριας Άνω Σουδενών. Έγιναν εκτεταμένες επισκευές και συντηρήσεις στα κτίρια του μοναστηριού και υπάρχουν ακόμα μεγάλες ανάγκες. Πέρα όμως απ' αυτές τις εργασίες απαιτείται εξοπλισμός, έπιπλα, σκεύη κλπ. ώστε η επαναλειτουργία του μοναστηριού να φθάσει σε ικανοποιητικό επίπεδο. Ήδη η Ιερά Μονή στελεχώθηκε με τέσσερες μοναχές και κατά πληροφορίες θα έρθουν κι άλλες τόσες.

Η ιδέα, η πρωτοβουλία και η φροντίδα ανήκουν στον Πρωτοσύγκελλο πατέρα Φιλόθεο, που δείχνειευαισθησία σε τέτοια θέματα, όπως για την Τσούκα, για το Νησί κλπ. Οι ενέργειες έγιναν αποδεκτές από το Χριστεπώνυμο πλήρωμα, αλλά αυτό δεν φτάνει αν καθένας μας δεν συμβάλλει με τον οβολό του για την επίτευξη αυτών των στόχων.

Οι Ζαγορίσιοι διακρίνονται για την θρησκευτικότητά τους, έχουν θαυμάσιες εκκλησιές κι αρκετά μοναστήρια. Έχουμε βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία που πρέπει να διατηρήσουμε και να αναδείξουμε. Έτσι ας βοηθήσουμε όλοι στην επαναλειτουργία της Ευαγγελίστριας κι ας αποτελέσει αφορμή ώστε να προσεχθούν κι αναδειχθούν κι άλλα μοναστήρια του Ζαγορίου.

Απόστολος Ντιναλέξης

ΖΑΓΟΡΙΣΙΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ

Στην αρχή κάθε Καινούριου Χρόνου, Πολιτιστικοί φορείς και Σύλλογοι, θέλουν να σηματοδοτήσουν την ύπαρξή τους και μέσα από την έκδοση κάποιου Ημερολογίου. Πρωταρχικός σκοπός, από παλιά, η ενίσχυση του ταμείου τους από τα έσοδα της πώλησης. Έτσι, συνήθως, δεν φρόντιζαν, όσο έπρεπε, την ποιότητα και τηναισθητική τους. Πολλά θύμιζαν (και θυμίζουν) κακόγουστα διαφημιστικά φυλλάδια κάποιου απορρυπαντικού προϊόντος... με κολλημένο πάνω τους έναν συνηθισμένο ημεροδείχτη, με ...στιχοπλάκια στην πίσω πλευρά. **Σε τέτοιες περιπτώσεις, καλύτερα να μην κυκλοφορούν καθόλου.**

Τα τελευταία χρόνια, όμως, τα Ημερολόγια πολλών Συλλόγων, αναβαθμίστηκαν αισθητά, ώστε να αποτελούν μικρά έργα τέχνης.

Πέρσι τέτοιο καιρό γράψαμε για το υπέροχο Ημερολόγιο του Συλλόγου των Καπεσοβιτών (και το φετεινό εξ ίσου όμορφο με έργα αποκλειστικά Καπεσοβιτών Ζωγράφων).

Φέτος ο δραστήριος **Σύλλογος Νέων Αρίστης,** μας χάρισε ένα ακόμα ωραίο Ημερολόγιο με 6 πανέμορφες έγχρωμες φωτογραφίε του ρέκτη Αριστινού φωτογράφου Κώστα Ζήση, από **το πιο όμορφο ποτάμι της Ελλάδας, το Βοϊδομάτη**. Προλογίζει το Ημερολόγιο ένα ποιητικό γραφτό για τον Βοϊδομάτη του αείμνηστου, Αριστινού, καθηγητή και συγγραφέα Γιάννη Σαραλή που δημοσιεύουμε πιο κάτω.

Μπράβο στους νέους της Αρίστης.

Η Σ.Ε.

1998

Βοϊδομάτης

«... Κατάφυτες πλαγιές μ' ένα πράσινο λαμπερό σε άπειρες διαβαθμίσεις π' αστράφτει καθώς κατηφορίζει ως τις όχθες και καθρεφτίζεται στα βαθιά διάφανα νερά, σκαφαλώνει στα βράχια, αγκαλιάζει τα κοτρώνια με τους απίθανους όγκους, κρεμιέται από τους γκρεμούς, δροσολογιέται στ' αφρισμένο ρέμα του ποταμιού καθώς

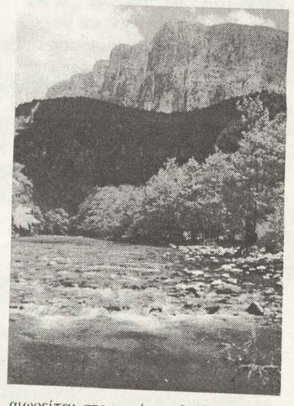

αιωρείται στο κενό, σχεδιάζει τις πιο παράξενες φιγούρες με τα πελώρια φύλλα της νερόχαρης πλατομαντήλας, που έχει πιάσει τα ριζά των βράχων, βαλμένη θαρρείς εκεί με μεγάλη περίσκεψη και αισθητική γνώση από κάποιο σοφό χέρι.

Το ποτάμι, το κρυστάλλινο τούτο νάμα, που αναβλύζει από τα σπλάγχνα των βουνών σα θρίαμβος κάποιας νίκης, σαν ένα ξέσπασμα ψυχής που δεν παύει να διαλαλεί τον αστείρευτο καημό της, είναι ένα τραγούδι πολυσύνθετο, ένα πολύμορφο συμφωνικό ποίημα, που διηγιέται τον ανθρώπινο πόνο με το πολύβουο στόμα του και διαλαλεί το θρίαμβο της χαράς του στα σγουρά φαράγγια, θεϊκό ξέσπασμα και απολύτρωση. Όποιος δεν ακούσει το Βοϊδομάτη, δε μπορεί να νοιώσει το πτειρωτικό πονεμένο μοιρολόι. Το τραγούδι του είναι αυτός ο ίδιος καημός των ανθρώπων, ο πολυβασανισμένος και ρημαγμένος, που σώριασεν η μοίρα των αιώνων, η νοσταλγία των ψυχών, των όσων χάθηκαν και ρήμαξαν, ξερριζωμένοι μακριά απ' την αχριβή τους πατρίδα και νείρονται τον νηπενθή αχό του, σα μπάλσαμο κάποιας παρηγοριάς.....

«... Το αχριβό τούτο ποτάμι, που κυλάει πασίχαρο μέσα σε μία κοίτη στρωμένη με τα πιο λεία βότσαλα, μέσα σ' ένα παιχνίδι από αφρούς και μπουχίσματα, σε αναφυλητά και γέλια, σε όχτες που ξεδιψούν οι ρίζες της ιτιάς, των σκλήθρων και των πλατανιών σε βυσσινιές ανταύγειες, σε κόκκινες και πορτοκαλιές λαχτάρες, είναι ένας ζωγραφικός πίνακας ανεκλάλητης ομορφιάς και ανείπωτης ψυχικής ευφροσύνης.

Κοντά του σαν ξαποσταίνεις, μη ζητήσεις τι θα σου δώσει. Άφησε τα νερά του να σε πάνε, κουρασμένος σαν είσαι, στη Νιρβάνα που δε φτάνει ο αχός της πολύμοχθης ζωής. Νοσταλγό θα σε λικνίσει σ' ένα κόσμο που δεν άγγιξεν η φαντασία σου, μην αντιστα-θείς μ' εφήμερες αναζητήσεις και έννοιες.

«Ανθρώπων ολίγον κάρτος άπρακτοι δε μελησόνες». Θα σε πάρει στα φτερά του τραγουδιού του, ταξιδευτήν ανάλαφρο. Κοντά του θα πλανηθεί η ψυχή σου στονκόσμο των ονείρων σου. Θα σε φέρει εκεί, που δε φτάνει ο αντίλαλος της τρικυμιασμένης ζωής, ο καθημερινός μόχθος, η κυριαρχία της σκοπιμότητας και ο αγώνας των εφήμερων επιδιώξεων...».

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΝΑ ΤΙΜΗΘΟΥΝ ΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΑΣΚΑΛΟΙ ΤΟΥ ΚΟΥΚΟΥΛΙΟΥ

Η προσφώνηση του Προέδρου της Κοινότητας κ. Άρη Τσουμάνη

Αιδεσιμότατε, κ. Πρύτανη του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, κ. Πρύτανη του Εθνικού Μετσ. Πολυτεχνείου (Ε.Μ.Π.) κ. Πρόεδρε του 5ου Σ.Π. του Δυτικού και Κεντρικού Ζαγορίου κυρίες και κύριοι, αγαπητοί συγχωριανοί

Σας καλωσορίζω όλους και ευχαριστώ την Αδελφότητα Κουκουλιωτών «Ευγένιος Πλακίδας», την συντονιστική επιτροπή του Πνευματικού Κέντρου «Κ. Λαζαρίδης» και το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων που αποφάσισαν να οργανώσουν την παρούσα εκδήλωση, η οποία πέραν του ιερού σκοπού στον οποίο αποβλέπει τιμώντας και αποδίδοντας ελάχιστο φόρο τιμής στους δασκάλους και ευεργέτες Κουκουλιώτες συντείνει και στην εν γένει αναβάθμιση του χωριού μας.

Δεν θα μακρυγορήσω για τους νεώτερους ευεργέτες του χωριού μας τους αείμνηστους Πέτρο Κόκκορο και Κώστα Λαζαρίδη δάσκαλο όλων μας και Σαπφώ Αναστασιάδη για τους οποίους θα μπορούσαμε πολλά να ποϋμε αλλά θα περιοριστώ στην έκφραση των ευχών όπως

Α) Τα Πανεπιστήμια Θεσ/κης και Ιωαννίνων που ευεργετήθηκαν από τον αείμνηστο Πέτρο Κόκκορο να προντίσουν για την ανατύπωση του συγγράμματός του («Μαθήματα γενικής Ορυκτολογίας» που εκδόθηκε το 1949) και κατά πληροφορίες έχει εξαντληθεί. Το σύγγραμμα τούτο να διατίθεται και από το Πνευματικό Κέντρο «Κ. Λαζαρίδης».

Β) Η Ριζάρειος Εκκλησιαστική Σχολή που ευεργετήθηκε από τον Κώστα Λαζαρίδη να χρηματοδοτήσει τον Εκδοτικό οίκο Αφών Τολίδη, που είναι συγχωριανοί μας, στον οποίο ο αείμνηστος δάσκαλός μας έχει δωρήσει τα δικαιώματα αναδημοσίευσης των βιβλίων του, διότι όπως μου γνώρισαν οι ίδιοι λόγω οικονομικής δυναμίας δεν δύνανται να επανεκδόσουν σε τρεις (3) τόμους τα τριάντα έξι (36) βιβλία της ΜΙΚΡΗΣ ΖΑΓΟΡΙΣΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ του Κώστα Λαζαρίδη που όπως ξέρετε τα περισσότερα έχουν εξαντληθεί και

Γ) Η Αδελφότητα Κουκουλιωτών που ευεργετήθηκε από την αείμνηστη Σαπφώ Αναστασιάδη να εφαρμόσει αυστά, με θρησκευτική ευλάβεια την βούλησή της ευεργέτιδος.

Λίγα περισσότερα θα πω για τους άλλους ευεργέτες Κουκουλιώτες γνωστούς όχι μόνο στο χωριό μας Κουκούλι, το Ζαγόρι και την Ήπειρο αλλά και σε όλη την Ελλάδα Αλέξιο Πλακίδα και Ευγένιο Πλακίδα.

Ο Αλέξιος Πλακίδας γεννήθηκε το Κουκούλι και νωρίς ταξίδεψε την Ρουμανία αρχικά και αργότερα την Οδησσό όπου πέθανε το 1866.

Με χρήματα του Αλεξίου Πλακίδα κατασκευάστηκε το τρίτοξο γεφύρι η ονομάζεται γεφύρι Πλακίδα ή ιλογερικό, με την διαθήκη του άφησε ματα στην Εθνική Τράπεζα με την ήμία οι τόκοι να διατίθενται για βοήθεια των πτωχών συγχωριανών του (κατά το ήμισυ) και για την αιρετή διατήρηση της Εκκλησίας. Πέραν των ανωτέρω άφησε χρήματα όλο το Ζαγόρι, τους πτωχούς

ν γένει Έλληνες, στην εκκλησία του Αγίου Τάφου, στην εκκλησία των Αγίων Αποστόλων Αθηνών, στην Μονή Φανερωμένης της Νάξου και το Νοσοκομείου Ιασίου.

Ο Ευγένιος Πλακίδας υιός του Ανδρέα που ήταν αδελφός του Αλεξίου γεννήθηκε στο Κουκούλι το 1856 και πέθανε στα Ιωάννινα το 1919. (Ήταν παντρεμένος με την Ευγενία Ιωάννου Ράμμου από τη Βίτσα με την οποία απέκτησε πέντε παιδιά, τρεις θυγατέρες και δύο αγόρια).

Ο Ευγένιος Πλακίδας εγκαταστάθηκε στη Ρουμανία και απέκτησε σημαντική περιουσία. Με χρήματα που δώρησε μέσω Εθνικής Τραπέζης α) Συντηρήθηκε η Γέφυρα Πλακίδα που είχε κατασκευάσει ο θείος του Αλέξιος β) Μισθοδοτείτο δεύτερος ιερέας στο Κουκούλι και βοηθούντο πτωχοί συγχωριανοί του.

Συνέστησε δύο ακόμη κληροδοτήματα, ένα επ' ονόματι δημογεροντίας Ζαγορίου για τη μισθοδοσία Ιεροκήρυκα πτυχιούχου Θεολόγου, ο οποίος θα διέρχεται και θα κηρύττει τον Θείο Λόγο στα χωριά του Ζαγορίου και θα μένει στην οικία του στο Κουκούλι και το άλλο υπέρ του Ι. Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου Κουκουλίου.

Ο Ευγένιος Πλακίδας διέθεσε σημαντικά ποσά για το Νοσοκομείο Χατζηκώστα, τη Ζωσιμαία Σχολή, τις εκκλησίες Αρχιμανδρείου και Αγίας Αικατερίνης των Ιωαννίνων.

Για την προσφορά της οικογενείας Πλακίδα σαν ευγνωμοσύνη πρέπει όχι μόνον η Κοινότης Κουκουλίου και η Αδελφότης Κουκουλιωτών «Ευγένιος Πλακίδας» των οποίων η οικονομική δυνατότης είναι μηδαμινή αλλά όλοι οι φορείς και οι Κρατικές Υπηρεσίες (Γενική Γραμματεία Περιφέρειας Ηπείρου, Νομαρχιακή Αυτ/ση Ιωαννίνων, Υπουργείο Πολιτισμού κλπ.) να φροντίσουν για την αναστύλωση και αναπαλαίωση της κηρυχθείσης διατηρητέας προ τριακονταετίας και πλέον οικίας Πλακίδα που είναι, μπορεί κάποιος να πει, το χαρακτηριστικώτερο και το πιο αντιπροσωπευτικό δείγμα της Ζαγορίσιας Λαϊκής Αρχιτεκτονικής με πιστώσεις κρατικές ασχέτως ιδιοκτησιακού καθεστώτος, ιότι τελευταία δεν λειτουργούνται μόνον τα οικοδομικά υλικά που αποθήκευσε η εφορία Νεωτέρων Μνημείων Ιωαννίνων, αλλά και αυτές ταύτες οι σπάνιες τοιχογραφίες που υπάρχουν στην οικία Πλακίδα.

Κουκούλι 17-8-1997

ΚΑΠΕΣΟΒΟ - ΔΗΜΟΣ ΤΥΜΦΗΣ

Δημοσιεύουμε την εισήγηση του Προέδρου και την 52/97 απόφαση του Κ.Σ. Καπεσόβου για την ονομασία του νέου δήμου στο Ζαγόρι.

Η Σ.Ε.

«... Ο Πρόεδρος εκήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης του ΚΣ και αφού εισηγήθηκε το 4ο θέμα της ημερήσιας διατάξεως τόνισε τα εξής: με την κατάθεσή του Σχεδίου Καποδίστριας στην Βουλή διατιστώθηκε ότι ο Δήμος στον οποίο εντάσσεται η Κοινότητα φέρει το όνομα «Δήμος Τύμφης». Επειδή οι περισσότεροι κάτοικοι της Κοινότητας δεν συμφωνούν με την παραπάνω ονομασία που δόθηκε γιατί δεν αναφέρεται η λέξη «Ζαγόρι» που μας εκφράζει πλήρως. Γι' αυτόπροτείνω να συζητήσουμε και να πάρουμε απόφαση για το παραπάνω θέμα και κάλεσε το Συμβούλιο να αποφασίσει σχετικά. Το Κ.Σ. ύστερα από διαλογική συζήτηση:

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ (ομόφωνα)

1) Δεν συμφωνεί με το όνομα που δόθηκε στον Δήμο, δηλαδή «Δήμος Τύμφης»

2) Προτείνει να δοθεί νέο όνομα στο Δήμο που δημιουργείται στο οποίο να περιλαμβάνεται απαραίτητα η λέξη «Ζαγόρι».

3) Η παρούσα απόφαση να σταλεί σε κάθε αρμόδια Αρχή, μαζικούς φορείς του Ζαγορίου και να δημοσιευθεί στον τύπο.

Αυτή η απόφαση πήρε αύξοντα αριθμό 52/1997.

Αφού εξαντλήθηκαν τα θέματα της ημερήσιας διάταξης λύεται η συνεδρίαση. Γι' αυτό συντάχθηκε το παρόν πρακτικό και υπογράφεται ως ακολούθως:

Το Κοινοτικό Συμβούλιο
Ακολουθούν υπογραφές».

ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓ. ΝΙΚΩΝΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΑΝΟΕΙΤΕ

Με την δέουσα τιμή και πνευματικότητα όπως και κάθε χρόνο, έτσι και φέτος γιορτάστηκε η Μνήμη του Αγ. Νίκωνος του Μετανοείτε, στις 26 Νοεμβρίου, διότι ως γνωστόν στον κεντρικό Ενοριακό Ναό «Αγ. Νικολάου» φυλάσσεται τμήμα της Αγίας Κάρας του.

ΒΡΑΔΥΑ ΖΑΓΟΡΙΣΙΟΥ ΤΣΙΠΟΥΡΟΥ

Ο Πολιτιστικός Σύνδεσμος Ζαγορισίων διοργάνωσε και φέτος (Σάββατο 29 Νοεμβρίου) την καθιερωμένη πια «Βραδιά Ζαγορίσιου τσίπουρου».

Στην πρόσκληση του Δ.Σ. ανταποκρίθηκαν πολλοί συμπατριώτες και φίλοι του Ζαγορίου. Η προσέλευση

Σε πολλά χωριά του Ζαγοριού μας φυλάσσονται λείψανα πολλών Αγίων της Εκκλησίας μας, δείγμα της ευλάβειας των Πατέρων μας, οι οποίοι φρόντισαν να τα αποκτήσουν και να τα εναποθέσουν στους Ναούς των χωριών μας, προς Αγιασμό και προστασία των κατοίκων τους.

Οι Ενορίτες των Κήπων τιμούν και ευλαβούνται τον Άγιο Νίκωνα δια τούτο και κατ' Έτος πανηγυρίζουν την Μνήμην του.

Ο φετεινός εορτασμός έγινε με την καθιερωμένη λαμπρότητα και συμμετοχή σχεδόν όλων των ενοριτών μας και πολλών άλλων προσκυνητών.

Στον Πανηγυρικό Μέγα Εσπερινό έψαλαν οι Σπουδαστές της Σχολής Βελλάς υπό την Δ/νση του καθηγητού τους κ. Δημητρίου Θρ. Δέρβα, ο οποίος ως γνωστόν είναι ο καθηγητής Μουσικής της Σχολής Βελλάς.

Πράγματι η παρουσία των σπουδαστών της Σχ. Βελλάς, όπως και η Εσπερινή ομιλία του Σχολάρχου Αρχιμανδρίτου Δημητρίου, έδωκαν ιδιαίτερο χρώμα γεγονός το οποίο ικανοποίησε τους συγχωριανούς μας και τους λοιπούς προσκυνητές. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο εορτασμός της Μνήμης του Αγ. Νίκωνος, έδωσε την ευκαιρία να συγκεντρωθούν και πάλι όλοι οι συγχωριανοί μας στην φθινοπωρινή τούτη περίοδο, εμ την ίδια πάντα αγάπη, χαρά, εκδηλώνοντας κατ' αρχήν, την ευλάβειάν τους προς τον Άγιον, αλλά και το διαρκές ενδιαφέρον τους για το χωριότους.

Η Εκκλ/κή Επιτροπή ευχαριστεί θερμά όλους ανεξαιρέτως.

Κήποι 8/12/1997

Η Εκκλ/κή Επιτροπή Κήπων

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ-ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ

Από τον έλεγχο των καρτελών των αναγνωστών συνδρομητών μας, που γίνεται στο τέλος κάθε χρονιάς από τη διαχείριση του περιοδικού, προέκυψε ότι ένα μικρό ποσοστό εξ αυτών (περίπου 10%) από αμέλεια πιστεύουμε, δεν είναι ταμειακώς τακτοποιημένοι για 3, τουλαχιστον, χρόνια και πάνω.

Οι παραπάνω συνδρομητές συμπατριώτες θα βρουν στο παρόν τεύχος σχετικό σημείωμα της διαχείρισης, που αναφέρεται στις οφειλόμενες συνδρομές.

Ζητούμε την κατανόησή τους για την υπενθύμιση, αλλά επαναλαμβάνουμε, ότι οισυνδρομές αποτελούν τη μοναδική πηγή εσόδων, για την απρόσκοπτη έκδοση του περιοδικού μας.

Σε περίπτωση που μέχρι τέλος Φεβρουαρίου 1998, όσοι θα λάβουν το ενημερωτικό σημείωμα και δεν ανταποκριθούν, αυτό θα σημαίνει ότι δεν επιθυμούν τη συνέχιση παραλαβής του περιοδικού, πράγμα για το οποίο ασφαλώς θα λυπηθούμε.

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οικόπεδο 520 τ.μ., με παλιό διόροφο κτίσμα στη Βίτσα Ζαγορίου.

Πληροφορίες στο τηλ. **0651-71.151.**

Δρ. ΚΩΝ. ΤΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ
ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
28ης Οκτωβρίου 49 - Ιωάννινα
Τηλ. Ιατρείου 29.077
Τηλ. Οικίας: 29.177
Κινητό: 093 - 481430

ΕΞΟΧΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
"Ο πλάτανος του Πασσά"

ΕΞΟΧΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
«Ο πλάτανος του Πασσά»
ΨΗΣΤΑΡΙΑ - ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ & ΚΥΝΗΓΙ
22ο χλμ. Εθν. Οδού
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ-ΚΟΖΑΝΗΣ
Τηλ. (0653) - 22.029

Η αίθουσα διατίθεται για κοινωνικές εκδηλώσεις (γάμους - βαπτίσεις - χορούς - συνεστιάσεις). Ειδικές παραγγελίες και τιμές για τουριστικά γραφεία, γκρουπ, συλλόγους.

ξεπέρασε τα αναμενόμενα και τα δεδομένα των τελευταίων ετών. Θετικά και φιλοφρονητικά τα σχόλια όλων στο τέλος της βραδυάς. Η συνταγή είναι γνωστή· φιλόξενη ατμόσφαιρα, πλούσια παραδοσιακά εδέσματα, γλυκόπιοτο τσίπουρο από τα χωριά μας και ήσυχο, αυθεντικό, Ζαγορίσιο γλέντι με τη μελωδικότατη ζυγιά του Γρηγόρη Καψάλη να οδηγεί τα βήματα των μεραχλήδων.

Και του χρόνου!

«ΧΡΥΣΗ» ΒΡΑΔΙΑ ...«ORIENT»

Η εταιρεία που αντιπροσωπεύει τα ωρολόγια «ORIENT» αι άλλες φίρμες στην Ελλάδα «Α. & Π. Τσούγιας» (Ζαγορίσιοι στην καταγωγή) δεξιώθηκε το περασμένο Σαββατόβραδο στον «Διογένη» Γιαννιώτες χρυσοχόους πελάτες της. Παρών στην όμορφη και πολύ ζεστή αυτή εκδήλωση ο κ. Παντελής Β. Τσούγιας ένας νέος, οραματιστής και δημιουργικός επιχειρηματίας, ενώ «ψυχή» της βραδιάς ήταν ο επί σειρά ετών πλασιέ της εταιρείας, αγαπητός σε όλους Ιωσήφ Μητσακάκης. Ήταν μια πετυχημένη εκδήλωση που συνέβαλλε στη σύσφιξη των σχέσεων της εταιρείας με τους πελάτες της και λόγω του ιδιαίτερου ενδιαφέροντός της εξ αιτίας της καταγωγής των ιδιοκτητών της.

ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΤΗΣ ΧΑΡΑΔΡΑΣ ΤΟΥ ΒΙΚΟΥ ΣΤΟ ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ

Λίγο πριν την είσοδο του χωριού μας, στη μαγευτική θέση **«Γιαννίτσαρη»** όπου το αισθητικό δάσος με τις πελώριες λεύκες και τις αιωνόβιες βελανιδιές, κατασκευάστηκε πρόσφατα από τη Δασική Υπηρεσία Νομού Ιωαννίνων ένα ωραιότατο πάρκο προσαρμοσμένο απόλυτα στον περιβάλλοντα χώρο.

Από τη θέση αυτή ο επισκέπτης αισθάνεται το πρώτο ξάφνιασμα στο αντίκρυσμα της πανοραμικής θέας του γραφικού οικισμού με τα μεγαλόπρεπα πέτρινα αρχοντικά του, που τα τελευταία στο βάθος φαίνονται σα να χάνονται μέσα στη χαράδρα του Βίκου.

Πουθενά αλλού η φύση δεν προίκησε με τόση ομορφιά το τοπίο, όπως αυτό, που αντικρίζουμε από τη Γιαννίτσαρη. Το τοπίο αυτό εξάλλου, διάλεξαν και οι αρχαίοι μας πρόγονοι για να κτίσουν εκεί τον πρώτο μολοσσικό οικισμό (τον 5ο αι. π.Χ.), τα ερείπια του οποίου αποκάλυψε η αρχαιολογική σκαπάνη και όπου μπορούν, όσο επισκέπτονται τη χαράδρα του Βίκου, να σταθούν και να τα θαυμάσουν.

Η κατασκευή **του πάρκου της Γιαννίτσαρης** εντάσσεται σε μια σειρά άλλων έργων της τάξεως πολλών εκατομμυρίων δραχμών, τα οποία προγραμματίστηκαν να γίνουν για την καλύτερη αξιοποίηση της χαράδρας του Βίκου, όπως η βελτίωση και κατασκευή γκαλντεριμιού για την ανετότερη πρόσβαση της χαράδρας στο εσωτερικό της, η τοποθέτηση μεγάλης κατατοπιστικής πινακίδας στο πάρκο Γιαννίτσαρης και η κατασκευή περιπτέρου-φυλακίου στην αρχή του μονοπατιού προς τη χαράδρα. Όπως και άλλες φορές το έχουμε τονίσει, η χαράδρα του Βίκου αποτελεί το μεγαλύτερο τουριστικό μας «ατού» όχι μόνο για το Ζαγόρι αλλά και για ολόκληρη την Ήπειρο. Όσα περισσότερα χρήματα ξοδευτούν για την ανάδειξη της χαράδρας του Βίκου και την προστασία του περιβάλλοντος τόσο καλύτερα για τον τόπο μας. Τέτοια μνημεία της φύσης πρέπει να τα σεβαστούμε και να τα προστατέψουμε με κάθε τρόπο.

Σ. Θ.

Νέα του τόπου μας

ΟΡΙΣΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΣΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟ ΔΡΥΜΟ ΤΗΣ ΠΙΝΔΟΥ

Το όνομα του έργου είναι **«Διαχείριση Εθνικού Δρυμού Πίνδου»** και στόχος του η ανάδειξη των Εθνικών Δρυμών Βίκου-Αώου και Βάλια Κάλντα.

Φορείς υλοποίησης του συγκεκριμένου προγράμματος είναι **οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις Ιωαννίνων και Γρεβενών** σε συνεργασία με τις αντίστοιχες Διευθύνσεις Δασών. **Τη διαχείριση** του προγράμματος έχουν αναλάβει οι **Αναπτυξιακές εταιρείες «ΗΠΕΙΡΟΣ» ΑΕ και Γρεβενών.**

Η αρμόδια επιτροπή συνεδρίασε στη Νομαρχία Ιωαννίνων με τη συμμετοχή των νομαρχών Ιωαννίνων και Γρεβενών κ.κ. Ζαρμπαλάς και Πέτσας, πρόεδροι Ν.Ε. των δύο νομών, εκπρόσωπος του ΥΠΕΧΩΔΕ και άλλοι υπηρεσιακοί παράγοντες.

Στη συνάντηση οριστικοποιήθηκαν τα έργα του προγράμματος καθώς και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους.

Ο κ. Ζαρμπαλάς αναφερόμενος στη συνάντηση, δήλωσε ότι «με βάση το χρονοδιάγραμμα που θέσαμε τον Ιανουάριο θα βρίσκονται σε εξέλιξη όλα τα έργα του προγράμματος.

ΚΕΝΤΡΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

Ειδικότερα στο πρόγραμμα αξιοποίησης των συγκεκριμένων περιοχών προβλέπονται τα εξής:

Δημιουργία κέντρων πληροφόρησης στο Μέτσοβο, την Κόνιτσα και τους Ασπραγγέλους. Δημιουργία περιπτέρων ενημέρωσης στη Μηλέα, τη Βοβούσα και το Μεσοβούνι και ενός παρατηρητηρίου στη θέση «Μπελόι» Βραδέτου.

Ανάδειξη και προστασία των υπαρχόντων μονοπατιών τα οποία και θα ενώνουν τις συγκεκριμένες περιοχές εφαρμογής του προγράμματος.

Επίσης προβλέπονται εκδόσεις ενημερωτικών φυλλαδίων, βιβλίου-οδηγού για την περιοχή και χαρτών με αποτυπωμένες τις διαδρομές των μονοπατιών.

Θα πραγματοποιηθούν συμποσιακές σε εκθέσεις, διοργάνωση ημερίδων και συνεδρίου και σχεδιασμός πακέτων τουριστικού ενδιαφέροντος.

Το συνολικό ύψος του προγράμματος ανέρχεται σε 556 εκ. δρχ. από τα οποία τα 360 εκ. αφορούν τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων.

Η υλοποίηση του προγράμματος άρχισε με τη σύσταση της Κοινής Επιτροπής τον περασμένο Μάιο ενώ ήδη έχει πραγματοποιηθεί ο σχεδιασμός των έργων και ενεργειών, ο καθορισμός και σχεδιασμός των μονοπατιών και τέλος οι μελέτες εφαρμογής και τα τεύχη δημοπράτησης των δύο Κέντρων Πληροφόρησης στο Δήμο Μετσόβου και την Κοινότητα Ασπραγγέλων.

ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ ΣΤΑ ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ ΞΑΝΑΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ

Της Ελένης Οικονομίδου - Δούβλη

Τα Άνω Πεδινά ένα από τα λίγα ζωντανά Ζαγοροχώρια, ζει τους τελευταίους μήνες, πρωτόγνωρες μοναδικές, ιστορικές στιγμές.

Το ξακουστό μοναστήρι της Ευαγγελίστριας στην είσοδο του χωριού ξαναλειτουργεί μετά από πολλά πολλά χρόνια.

Με την πρωτοβουλία και το πατρικό ενδιαφέρον του Δεσπότη μας, άνοιξαν και πάλι οι βαριές χοντροδουλεμένες πόρτες του.

Ένα παράτολμο, ένα προφητικό όνειρο του αείμνηστου Γυμνασιάρχη Στάθη Λαμπρίδη αλλά και του γιου του Αρεοπαγίτη Βασίλη έγινε πραγματικότητα.

Κι ήταν πράγματι μοναδική, ανεπανάληπτη, γεμάτη μεγαλοπρέπεια και δέος, αλλά και συγκίνηση —κάτι το πρωτόγνωρο για τους κατοίκους και τους επισκέπτες η «Κουρά» μιας δόκιμης μοναχής από τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Θεόκλητο στις 9 Νοεμβρίου.

Στο μοναστήρι σήμερα ζουν και γεμίζουν με την παρουσία τους τον ιερό χώρο, η ηγουμένη και τρεις μοναχές από το μοναστήρι του Τιμίου Σταυρού Θηβών, όλες μορφωμένες, επιστήμονες, μια αληθινά ιδιαίτερη, ανώτερη, μορφή μοναζισμού με διάθεση προσφοράς και κοινωνικού έργου.

Μεγάλο, τεράστιο το έργο που αθρύβα, χωρίς τυμπανοκρουσίες συντελείται στη μονή.

Ο Πρωτοσύγκελος κ. Φιλόθεος ψυχή της όλης προσπάθειας καθημερινά σχεδιάζει με τους αρμόδιους επιβλέπει, κατευθύνει τις εργασίες για την διαμόρφωση των διαφόρων χώρων του μοναστηριού.

Έτσι χτίστηκε κουζίνα και χώροι υγιεινής και διαμορφώθηκαν οι υπάρχοντες για τις ανάγκες των «αδελφών» και των επισκεπτών.

Τα κελιά επιπώθηκαν κι ο ναός ανοιχτός καθημερινά δέχεται τους πιστούς. Λειτουργία κάθε Κυριακή. Συγκινητική είναι η προσφορά των επισκεπτών που θέλουν να βοηθήσουν, όσο μπορούν, στον εξοπλισμό του.

Έτσι το μοναστήρι μας με τη βοήθεια την αμέριστη του Δεσπότη μας και τις ακούραστες προσπάθειες του κ. Φιλόθεου θα ξαναγίνει ο φάρος του Ζαγοριού όπως τα χρόνια της Τουρκοκρατίας, λιμάνι απάνεμο για κουρασμένες ψυχές, τόπος προσευχής κατάνυξης και περισυλλογής, χώρος ιερός που θα καλοδέχεται τον κάθε ξένο, τον κάθε οδοιπόρο, τον κάθε άνθρωπο.

Τα Άνω Πεδινά και η Ευαγγελίστρια επί αιώνες αναπόσπαστα δεμένοι αχολούθησαν κοινή πορεία. Η ημερομηνία της κτίσεώς του είναι άγνωστη. Το κτίσιμό της πάνω σε παλιότερη εκκλησία έγινε γύρω στο 1790. Περιβάλλεται από καταπληκτικό καστρότοιχο.

Ο ναός έχει περίφημες τοιχογραφίες ενός μεγάλου αγιογράφου από τα δικά μας χωριά, τέμπλο ξυλόγλυπτο αξιόλογο, φορητές εικόνες, ευαγγέλιο, σφραγίδες, άμφια, βιβλία σε απάνιες εκδόσεις. Έχει κελιά σε άριστη κατάσταση μετά την τελευταία ανακαίνιση με έξοδα του Κων/νου Αγγελόπουλου. Η μονή απέχει από τα Γιάννινα 35 χλμ. Ο δρόμος είναι ασφαλτοστρωμένος.

Οι προσκυνητές μπορούν να επισκεφθούν την Λαμπριάδειο Οικονομική Σχολή, να θαυμάσουν ένα καλοδιατηρημένο Ζαγοροχώρι με θαυμάσια σπίτια, να κοιμηθούν στους τέσσερις σύγχρονους ξενώνες του και να φάνε στα δύο πεντακάθαρα εστιατόριά του.

Έργο ζωής το μοναστήρι για τον ακούραστο Πρωτοσύγκελο. Ας τον βοηθήσει ο Θεός να πραγματοποιήσει τα θέλω αρεστα σχέδιά του. Ας δυναμώσει τις μοναχές στο δύσκολο έργο τους.

Εμείς οι Σουδενιώτες θα είμαστε δίπλα τους. Η λειτουργία του θα βοηθήσει στην προκοπή του χωριού και στην πνευματική ανάταση όλου του Ζαγοριού που αποκτά επιτέλους το μοναδικό ζωντανό του μοναστήρι. Ας βοηθήσουμε όλοι.

Οι αδελφές μοναχές θα βρουν στο χωριό μας πολλές μανάδες και πατεράδες κι αδελφούς.

Καλότυχη η ώρα και μακάριοι εκείνοι που βοήθησαν στο άνοιγμά του!

ΣΝ' ΑΡΡΕΝΤΑ

Μην υποτιμάτε τόσο τους καημένους τους πιθήκους, συσχετίζοντας επιγεννητικά ή εξελικτικά τα συμπαθή και κατατρεγμένα αυτά πλάσματα με τη χρεοκοπημένη συνομοταξία των ανθρώπων. Γιατί, πιο άλλο ζωντανό από τα γνωστά είδη του ζωϊκού μας βασιλείου θα μπορούσε με τέτοια απερίγραπτη ευτέλεια και υπερτρωκτική λαιμαργία, ν' αμφισβητήσει την παρθενική οντότητα της Φύσης κουλουριάζοντας την πατόχορδα —όπως οι όφεις του Λαοκόοντα— με απροσμέτρητα πλοκάμια ορεινών δρόμων. Ελκύοντας έτσι, κατ' αυτόν τον ανώδυνο και ευχερή μεταφορικά τρόπο τα ποικιλώνυμα «Πυράνχας», που εισελαύνοντας πλέον αμαξιτώς, λόγω του οργιώδους αυτού εκσκαπτικού κακουργήματος, σε κάθε απροσέγγιγιστη κι αέτεια πτυχή του ορεινού μας όγκου, κατακρεουργούν με τη χαρακτηριστική ασιατική τους βαρβαρότητα ή πασχίζουν ν' απαλείψουν παντελώς από τον γήϊνο καμβά, κάθε σφυρήλατο ή εγχάρακτο στολίδι της Ένθειας Δημιουργίας.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

Στις 18 Νοεμβρίου κηδεύτηκε στα Γιάννινα ο γνωστός νευρολόγος-ψυχίατρος ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ. Τη νεκρώσιμο ακολουθία παρακολούθησε πλήθος Γιαννιωτών και

Ζαγορίσιων. Αποχαιρέτησαν το νεκρό ο πρόεδρος του Ιατρικού Συλλόγου Ιωαννίνων, εκπρόσωπος των ιατρών του ΙΚΑ, εκπρόσωπος του Λαογραφικού Συλλόγου «Ο Κρυστάλης» και τέλος ο δάσκαλος και πρόεδρος της Κοινότητας Άνω Σουδενών κ. Γιώργος Δούβλης, με εμφανή συγκίνηση για τον επιφανή συγχωριανό και φίλο του.

Δημοσιεύουμε στη συνέχεια, μιρό απόσπασμα με βιογραφικά στοιεία του εκλιπόντος, από το πρόσφατα κδοθέν βιβλίο της συζύγου του Ερμηείας με τίτλο «Ιατροί, βίοι παράλληοι»:

«Γεννήθηκε το 1913 στα Άνω Πεδιά - Σουδενά Ζαγορίου. Ήταν ο πρώος νευρολόγος ψυχίατρος στην Ήπειο, εγγονός του ιατροφιλοσόφου Διουσίου Μπαντά και μικροανεψιός του ειρουργού-γυναικολόγου Μιχαήλ Τσατσάνη, κλινικάρχη στην Αλεξάνρεια της Αιγύπτου. Για τον ανεψιό του ο Τσατσάνης, διασημότητα για την ποχή του, έγραφε: «Ο Νάσιος μας είαι το υπόδειγμα της μελέτης, της αξιοτρέπειας και της διενεκούς τάσεως προς τη βελτίωσή του, επιζητών πάποτε, μα πάντοτε και συστηματικώς να ευρίσκεται με ανθρώπους ποιότηος και ήθους».

Τις πρώτες και μεσαίες σπουδές κανε στο χωριό και στα Ιωάννινα. Στο Πανεπιστήμιο εισήχθη αριστεύσας και τελείωσε με άριστα· ειδικεύτηκε στη Νευρολογία-Ψυχιατρική. Έκαμε μεταπτυχιακά στο Παρίσι, στον καθηγητή LERNI και ήταν βοηθός και επιμελητής στο Νοσοκομείο του Ευαγγελισμού με διευθυντή τον Αναστασόπουλο και στις εκ της εσπερίας εχόμενον τον κύριο Πατρίκιο και τον Άγγελο Κατουζηνό.

Υπηρέτησε ως έφεδρος αξιωματικός του Υγειονομικού σε μονάδα της Στρατιωτικής Μεραρχίας και του Νοσοκομείου Κοζάνης στον πόλεμο του 1940 στο πρώτο τάγμα Πολυβόλων Λόχων Τυφεκιοφόρων 8ης Μεραρχίας από περιοχή Καλπακίου έως την πρώτη γραμμή. Το 1947-48, στρατευμένος, ήρθε στο 406 Στρατιωτικό Νοσοκομείο, όπου δημιούργησε τη Νευροψυχιατρική μονάδα. Συντηρούσε με την Ερμηνεία Μπανιά, τη γραφέα και απέκτησε ένα τέκνο, τον Αντα, Νευρολόγο, Ψυχίατρο-παιδοψυχίατρο στον Ερυθρό Σταυρό. Διορίστηκε γραμματεύς Ιατρικού Συλλόγου, ιατρός του αντιαλκοολικού Δήμου άνευ αμοιβής, μέλος πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων Υγειονομικών Επιτροπών. Είχε συνεργασία με τη Μητρόπολη και το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Εισήγαγε πρώτος τη θεραπεία με ηλεκτροσόκ, πράγμα που αποτέλεσε πρωτοπορία και συνέγραψε εργασίες στην Ελληνική και τη Γαλλική γλώσσα. Διετέλεσε πρόεδρος της Εφορίας Εθνικού Σταδίου Ιωαννίνων. Τιμήθηκε με μετάλλιο το 1940-48 από το στρατό και από τον Ιατρικό Σύλλογο.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

Γ. Δ. ΤΣΙΤΟΣ

Την Κυριακή 26 Οκτωβρίου έφυγε ξαφνικά για πάντα από κοντά μας ο Γεώργιος Δημ. Τσίτος. Ο θάνατός του βύθισε σε βαρύ πένθος και απέρντη θλίψη τους συγγενείς, τους φίλου κα τους γνωστούς του.

Ο Γιώργος, εκλεκτός φίλος και συγχωριανός, γεννήθηκε πριν από 59 χρόνια στο Μεσοβούνι και γεύτηκε από μικρός έντονα τις δύο όψεις της ζωής, πολλές δύσκολες καταστάσεις και πολλές ικανοποιήσεις και χαρές. Τα παιδικά και εφηβικά του χρόνια ήταν μια δύσκολη διαδρομή μέσα από την πρώιμη ορφάνια, τον δύσκολο αγώνα για την επιβίωση, την υπεύθυνη φροντίδα των αγαπημένωντου αδελφών και την αγωνιώδη αναζήτηση του επαγγελματικού προσανατολισμού. Κατόρθωσε όμως με τα προτερήματά του να ξεπεράσει τις αντιξοότητες και να απολαύσει αργότερα τη δημιουργία μιας πετυχημένης οικογένειας με μια αγαπημένη σύζυγο και δύο εκλεκτά παιδιά, την επιβράβευση του ιερού χρέους της φροντίδας του πατρικού του σπιτιού στο Μεσοβούνι και της εναισχόλησης με τα κοινοτικά πράγματα και την επαγγελματική και γενικότερη κοινωνική καταξίωση. Τελευταία, έδειχνε ιδιαίτερα χαρούμενος και ευτυχισμένος με την αγαπημένη του οικογένεια, την αγάπη των συγγενών, την εκτίμηση των φίλων, την παραδοχή των συναδέλφων και συνεργατών, τις αγαπημένες του κληματαριές, τα τσίπουρα και τα κρασιά του, τη θαλπωρή της εστίας του πατρικού του σπιτιού, τα πανηγύρια και τα γλέντια στα οποία ανέκαθεν πρωτοστατούσε με το μεράκι, το κέφι και τη ζωντάνια του.

Για το χωριό μας, το Μεσοβούνι, που το λάτρεψε όσο λίγοι την ιδιαίτερη πατρίδα τους, η απώλεια του Γιώργου είναι μεγάλο πλήγμα. Το χωριό μας του χρωστάει πολλά. Σαν Πρόεδρος και σαν Κοινοτικός Σύμβουλος το υπηρέτησε για πολλά χρόνια και το βοήθησε σημαντικά, υπερβάλλοντας τον εαυτό του και πολλές φορές εις βάρος του εαυτού του. Οι μεταγενέστεροι του Γιώργου στη διαχείριση των κοινοτικώνπραγμάτων μπορούμε να λέμε και να αναγνωρίζουμε ότι βρήκαμε έργο και πάνω σε αυτό προχωρούμε.

Για εμάς τους φίλους, ο Γιώργος ήταν ο γελαστός, ο καλόκαρδος, ο πρόθυμος, ο φιλότιμος, ο καταδεκτικός, ο εξυπηρετικός, ο φιλόξενος, ο αλληλέγγυος, ο νοικοκύρης, ο εργατικός, ο γλεντζές και πολλά άλλα. Τώρα, παρά την φυσική του απουσία, θα συμβολίζει στις καρδιές μας και στα λόγια προς τα παιδιά μας τον καλό φίλο, χωριανό και άνθρωπο.

Για όλα τα παραπάνω οφείλω στη μνήμη του Γιώργου μια δημόσια υπόκλιση καταθέτοντας συγχρόνως την εκτίμηση και την αγάπη μου.

Βασίλειος Μπούρης

8 ΧΡΟΝΙΑ ΧΩΡΙΣ ΤΟΝ ΚΙΜΩΝΑ

Στα τέλη του περασμένου μήνα (29 Νοεμβρίου), συμπληρώθηκαν οχτώ χρόνια από το θάνατο του ιδρυτή του περιοδικού μας Κίμωνα Κυριαζή.

Οχτώ χρόνια και νοιώθουμε πάντα την απουσία και το κενό που άφησε.

Δεν τον ξεχνούμε και παλεύουμε την απουσία του με τη συνεχή προσπάθεια για την πραγμάτωση της υπόσχεσης που του δώσαμε πριν μας φύγει, πως «ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ», το δημιούργημά του, θα συνεχίσει πάντα ζωντανό να αρδεύει τις μνήμες και να κεντρίζει τις ευαισθησίες και την αγάπη όλων των Ζαγορίσιων για τον τόπο τους.

Και θα τον θυμόμαστε πάντα έτσι, όπως στη φωτογραφία, ξεμανίκωτο δημιουργό, εκεί στην έλπαλξη του Μνημείου της Ζαγορίσιας Γυναίκας του '40. Στην έπαλξη του οράματος για ένα Ζαγόρι αξιο της παράδοσής της, της ιστορίας και του πολιτισμού του. Αξέχαστε Κίμωνα.

Η Σ. ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Αιγαίου με το «ΚΩΣΤΑΚΟΣ» (4.11.96) Βασίλη Μαυρογιώργου, το τίμησε μετονομάζοντας την οδό Ερμού σε οδό

Βασίλη Μαυρογιώργου. Είναι ο δρόμος που περνά από Γυμνάσιο-Λύκειο που αποφοίτησε το αδικοχαμένο παιδί.

Την ίδια μέρα στο Δημοτικό Νεκροταφείο έγιναν και τα αποκαλυπτήρια της προτομής του από τον πλοίαρχο κ. Γκόγκο, παρουσία όλων των πολιτικών και στρατιωτικών αρχών των Φαρσάλων.

Ας είναι αιώνια η μνήμη του παλληκαριού μας.

Ο παππούς του Χρ. Ι. Τσούλης από το Ηλιοχώρι

ΣΤΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ

Πέρασε κιόλας ένας χρόνος Χρυσούλα, που έφυγες για τ' αγύριστο ταξίδι τόσο γρήγορα, τόσο άδικα απλά και τόσο «μεγαλόπρεπα».

Σε φώναζαν «χαρά» κι ήσαν η ίδια η χαρά κι η άνοιξη στη μορφή και στην ψυχή με τ' ανοιχτόκαρδο κελαρυστό γέλιο σου και την απέραντη καλωσύνη.

Λένε πως ο χρόνος γιατρεύει τις πληγές που σου χαρίζει της ληστονιάς το βοτάνι. Αυτό δεν το κατάφερε με σένα.

Σε καλημερίζουν κάθε πρωί οι γονείς σου στο νεκροταφείο, αναζητούν τη συντροφιά σου ο αδελφός σου κι ο άντρας σου. Γιατί Χρυσούλα, εσύ ΖΕΙΣ.

Ζεις στο πρόσωπο του μονογιού σου του Μάκη π' ανθίζει και λουλουδίζει και τόσο πολύ σε θυμίζει. Αλλά ζεις κυριολεκτικά, μοναδικά στις καρδιές αλλά και τα κορμιά των ανθρώπων που τους έδωσες τη ζωή **χαρίζοντάς τους τα όργανά σου. Να το μεγαλείο κι η μεγαλοπρέπεια του θανάτου σου!**

Εμείς, οι άλλοι, συγγενείς και φίλοι που σ' αγαπήσαμε, θα σε θυμόμαστε πάντα γελαστό κορίτσι.

Αιωνία σου η μνήμη.

Υ.Γ. Ήταν κόρη της Πανωσοπιωτίσσας Φιλοσοφίας Κανίκη.

Ελένη Δούβλη

Κοινωνικά

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ
Θάνατοι

— Πέθανε στις 14-12-97 κυνηγώντας το πάθος της ζωής του εκεί ψηλά στα κυνηγοτόπια της Κόνιτσας ο γνωστός Ζαγορίσιος δάσκαλος Ντίνος Β. Ζωρδούμης σε ηλικία 76 ετών.

Κηδεύτηκε την επομένη στα Γιάννινα και ενταφιάστηκε στο χωριό του που το λάτρευε.

Θερμά συλλυπητήρια στη σύζυγο, τα παιδιά και όλους τους συγγενείς του.

Αιωνία η μνήμη του.

«Το Ζαγόρι μας»

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ
Συλλυπητήρια

— Έφυγαν από κοντά μας οι συγχωριανοί μας Κλεοπάτρα Κ. Καρβούνη σε βαθειά γεράματα και ο Θεόδωρος Γκίτσας μετά από χρόνια ασθένεια.

Ο Σύλλογος από τη στήλη αυτή μεταφέρει στους οικείους των τα θερμά του συλλυπητήρια.

Συγχαρητήρια

Ο Σύλλογός μας συγχαίρει θερμά τους:

1ο. Δημήτριο Τσαπάρη του Κων/νου για την εισαγωγή του στη Σχολή Βιολογίας Παν/μίου Αθηνών.

2ο. Τον Κων/νο Παππά που πέτυχε πρώτος στη Σχολή Περιβάλλοντος Αιγαίου.

3ο. Την Ελένη Παππά που πήρε το πτυχίο της Αγγλικής Φιλολογίας από το Παν/μιο της Ουαλίας.

Πολιτιστικός Σύλλογος Ασπραγγέλων

ΒΙΤΣΑ
Γεννήσεις

— Στις 25 Νοεμβρίου, το ζεύγος Κων/τίνου και Κορνηλίας Παππά, απέκτησε το πρώτο του παιδί, ένα χαριτωμένο και υγιέστατο αγόρι.

Στους ευτυχείς γονείς ευχόμαστε να τους ζήσει.

— Ο Βασίλης και η Ευγενία Καρέτση, έγιναν για δεύτερη φορά γονείς, χαριτωμένου και υγιέστατου κοριτσιού. Στους ευτυχείς γονείς ευχόμαστε να τους ζήσει.

Φ. Β.

Θάνατοι

— Σε αυτοκινητιστικό ατύχημα, που συνέβη την 11η Νοεμβρίου στην Αθήνα, έχασε τη ζωή του ο Γιώργος Ροδίτσας.

Στη σύζυγό του Αικατερίνη, την οικογένεια του γιού του, στ' αδέλφια του και λοιπούς συγγενείς, εκφράζουμε τα βαθύτατα συλλυπητήριά μας.

Φ. Β.

— Πέθανε και κηδεύτηκε πάνδημα στα Γιάννινα στις 17-12-97 ο γνωστός συγγραφέας - εκπαιδευτικός και διακεκριμένος Ζαγορίσιος Ιωάννης Ν. Νικολαΐδης. Ήταν συνιδρυτής και συνεργάτης του περιοδικού μας και η απώλειά του μας συνέτριψε. Στο επόμενο τεύχος μας θα γίνει ειδικό αφιέρωμα στον εκλιπόντα.

Εκφράζουμε τα θερμά μας συλλυπητήρια στην κόρη του Ελευθερία και τους συγγενείς του

«Το Ζαγόρι μας».

ΕΛΑΤΗ
Γεννήσεις

— Ο Γεώργιος και η Κατερίνα Μπακάλη απέκτησαν ένα υγιέστατο κοριτσάκι, τους ευχόμαστε να τους ζήσει.

Σύλλογος Νέων Ελάτης

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ
Θάνατοι

— Πέθανε και κηδεύτηκε στις 29-11-97 στον Ελαφότοπο ο Μιχαήλ Ντιναλέξης.

Στην χήρα του, τα παιδιά του, τα εγγόνια του, τα αδέρφια του και τους λοιπούς συγγενείς εκφράζουμε τα θερμά μας συλλυπητήρια.

Το «Ζαγόρι» μας

Β. Τζι;οβας

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ ΣΤΟΝ Π. ΤΣΑΠΑΡΗ

Ο καλός συμπατριώτης μας (Πάνω Σουδενιώτης) Περικλής Τσάπαρης, ιδιοκτήτης του γνωστού, σ' ολόκληρην την Αίγυπτο, Κέντρο «ΖΑΦΥΡΙΟΝ» στο Αμπουκίρ της Αλεξανδρείας, μάς ξάφνιασε και μάς συγκίνησε και πάλι με την αγάπη του για «Το Ζαγόρι μας».

Αυτές τις μέρες βρέθηκε για λίγο στην Ελλάδα, για να φροντίσει τη συντήρηση του πατρικού του στο χωριό.

Πριν φύγει μας θυμήθηκε όπως και τον περασμένο χρόνο που μετέφερε τα οστά της αγαπημένης του μάνας Ναταλίας στη γενέτειρα.

Από τηλεφώνου θέλησε να μας χαιρετίσει. Κι όχι μόνο: **«Στο ξενοδοχείο Παλλάδιο άφησα τη συνδρομή μου στο «Ζ». — Λυπούμαι που δε μπορώ να σας δω».**

Και η ...συνδρομή ήταν ένα φακελάκι με 90.000 δρχ.!!

* * *

Αγαπητέ μας Περικλή, χίλια ευχαριστώ από «Το Ζαγόρι μας». Να είσαι καλά και γελαστός όπως πάντα.

*Καλές γιορτές και Καλή Χρονιά εκεί κάτω στη **Γη των, δωροφόρων, Μάγων.***

Η Σ.Ε.

Γάμος

— Στις 14 Ιουνίου έγιναν οι γάμοι στον Ιερό Ναό Αρχιμανδρειού Ιωαννίνων των λαμπρών νέων Χρήστου Λέκκου του Ιωάννη από το Δίκορφο και της συγχωριανής μας Σπυριδούλας Κασόλα του Γεωργίου.

Μετά το μυστήριο, οι προσκεκλημένοι δεξιώθηκαν στο κοσμικό κέντρο «Ζορμπάς» και διασκέδασαν με το συγκρότημα δημοτικής μουσικής Σταύρου Καψάλη.

Χίλιες ευχές στους νεόνυμφους για μια ζωή ευτυχισμένη να χαρούμε.

Θ. Σ.

ΚΑΠΕΣΟΒΟ
Γάμοι

— Στον αγαπητό μας ανηψιό Μιχάλη Δ. Σουσιόπουλο πτυχιούχο ενεργειακό μηχανικό, μηχανολόγο του ΕΜΠ, ευχόμαστε λαμπρή σταδιοδρομία.

Γιάννης Σουσιόπουλος
Σπύρος Καπελίδης

ΚΟΥΚΟΥΛΙ
Γεννήσεις

— Στον Κίμωνα και τη Φιλιώ Λένη, που απόκτησαν το πρώτο τους παιδί (αγόρι), εύχομαι να τους ζήσει και τυχερό.

Ο θείος τους Βύρων Βαρζώκας (οικογενειακώς) τα ίδια τους εύχεται και η κ. Κική Βαρζώκα.

Συγχαρητήρια

Θερμά εγκάρδια συγχαρητήρια στον αγαπημένο μας Χριστόδουλο Κ. Βρυζάλα για την επάξια επιτυχία του στην Ιατρική Σχολή του Καποδιστρίου Πανεπιστημίου Αθηνών, με την ευχή μας καλός γιατρός.

Όλοι οι δικοί του.

ΛΑΪΣΤΑ
Συγχαρητήρια

— Θερμά συγχαρητήρια στη Χαρά Τζαμπούρα που ορκίστηκε στις 26 Νοεμβρίου στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και πήρε το πτυχίο της Φιλολογίας (τμήμα ιστορικό-αρχαιολογικό). Καλή σταδιοδρομία.

Σ. Ε.

— Θερμά συγχαρητήρια στον Νεκτάριο Κυριακόπουλο που πήρε Μάστερ στην Αγροτοοικονομία από το Παν/μιο Reading της Αγγλίας στις 15 Δεκέμβρη. Επίσης θερμά συγχαρητήρια για την υποτροφία που έλαβε για να εκπονήσει τη διδακτορική διατριβή του στο Reading με θέμα «Επιστήμη και τεχνολογία».

Σ. Ε.

Θάνατοι

Απεβίωσε στην Αθήνα το Νοέμβριο, ο συνταξιούχος διακεκριμένος δικηγόρος Δημήτριος Καπέτσης. Υπήρξε ειδήμονας στα εργατικά θέματα και παράλληλα είχε συγκεντρώσει και πολλά λαογραφικά στοιχεία για τη Λάϊστα. Θερμά συλλυπητήρια στους δικούς του.

Σ. Ε.

ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ
Θάνατοι

— Πέθανε και κηδεύτηκε στο Μεσοβούνι στις 27/10/97 ο Γιώργος Τσίτος. Θερμά συλλυπητήρια στους οικείους του.

Το «Ζαγόρι» μας

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ
Συγχαρητήρια

— Στην αγαπημένη μας ανηψιά Σεβήρα Τσεργογιάννη που διορίστηκε στον Ευαγγελισμό, στο τμήμα της Νοσηλευτικής, θερμά συγχαρητήρια, καλή σταδιοδρομία και κάθε καλό στη ζωή της.

Οι θείοι της
Ναυσικά και Παντελής
Ο εξάδελφος: Τάσος

Ευχές

Η συμπατριώτισσά μας από το Μονοδένδρι Λούλα Φραγκουλίδου-Πανταζή έγινε στις 9 Σεπτεμβρίου 1997 γιαγιά, μιας χαριτωμένης εγγονούλας.

Ευχόμαστε να της ζήσει.

Το «Ζ» μας

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΙΣΦΟΡΑ

20.000
TSAPARIS PERICLIS (Αίγυπτος)
Τόκκου Ρωξάνη (4)
10.000
Μανέκας Ευάγγελος (2)
Μπαλούγιας Νικόλαος (2)
Φραγκουλίδου-Πανταζή Λούλα (2)
5.000
Αποστόλου Ανδρέας
Βαζάκα Ξάνθη
Βλαστός Κων.
Βορόπουλος Ιωάννης
Βούρβος Παναγιώτης
Βούρδας Ξενοφών
Παπανικολάου Ζώης
Στρούλιας Αντώνιος
Τσατσοπούλου Άννα
Τσατσοπούλου-Πρωτονοταρίου Ανταλένα
Τσατσόπουλος Αλέκος
Τσεκούρα Έλλη
4.000
Δέρβας Δημήτριος
Οικονόμου Ελένη

ΣΗΜ.: Οι μέσα σε παρένθεση αριθμοί, δηλώνουν τα έτη πληρωμής.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

12.000
Γραβάνη-Δημοπούλου Έλλη (4)
10.000
Μπούλτης Γεώργιος (3)
8.500
Δάνου Ανδρομάχη (3)
Θεοδώρου Ηρακλής (3)
Σεΐδης Ματθαίος (3)
5.000
Δέμκας Γεώργιος (2)
6.000
Αναγνωστόπουλος Παναγ. (2)
Βλαχοπούλου-Βελέντζα Μίνα (2)
Καρπούζης Βασίλειος (2)
Μακρυγιάννης Φίλιππας (2)
Μπασογιάννης Ναπολέων (2)
Παπαδάτου-Εξαρχοπούλου Ιφιγένεια (2)
Στούπης Ιωάννης (2)
Τσιόμου Αικατερίνη (2)
5.000
Βλάχος Κων/νος (2)
3.000
Αγαθόπουλος Δημήτριος
Αρβανίτης Απ. Δημήτριος
Βαΐράμης Ευάγγελος
Βαρζώκα Αγγελική
Βέλλη Βεατρίκη
Γαμβρίτσιος Χρήστος
Γιώτη Αρσινόη
Γκίτσας Αγησίλας
Ζώη Αριστούλα
Ζωΐδη Ελένη
Θώμος Παναγιώτης
Κακαγιά-Κεφάλα Δανάη
Μακρής Ευριπίδης
Παπαγεωργίου Γεώργιος
Σουλτάνης Βασίλειος
Τσιατούρας Γεώργιος
Τσομίδη Σταυρούλα
Φερεντίνος Γεώργιος
Φιλίδης Κων/νος
Φώλας Αριστοτέλης
Χαντζάρας Μανώλης

ΣΗΜ.: Οι μέσα σε παρένθεση αριθμοί δηλώνουν τα έτη πληρωμής.

ΣΚΑΜΝΕΛΙ
Προσφορές

Με δωρεές των κατοίκων ενοριτών έγιναν οι παρακάτω εργασίες του Ιερού Ναού Αγίων Αποστόλων αλλαγή στέγης. Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί όλους αυτούς που συνετέλεσαν στην έκκληση του έργου και να ευχηθεί ο Θεός να αναπαύσει τις ευχές των οικείων και συγγενών του.

Παραθέτουμε τα ονόματα των χωριανών μας:

1. Μαριέτα Μαγιόλη 60.000 δρχ.
2. Ευνομία Σκλάβη 40.000 δρχ.
3. Νικόλαος Τηλ. Τζιάσιος 50.000 δρχ.
4. Δημήτριος Κων. Δώδος 40.000 δρχ.
5. Αθανάσιος Σουκοβέλος 35.000 δρχ.
6. Μιχαήλ Γεννάδιος 30.000 δρχ.
7. Φρειδερίκη Τζούρδα 30.000 δρχ.
8. Αριστοφάνη Τζιάσιος 30.000 δρχ.
9. Κων/νος Ιωάν. Θεοδοσίου 20.000 δρχ.
10. Αναστασία Διαμ. Σκλάβη 20.000
11. Λεωνίδας Τσαούσης 20.000 δρχ.
12. Αθηνά Σουκοβέλου 20.000 δρχ.
13. Βούλα Γεωρ. Δώδου 15.000 δρχ.
14. Χαράλαμπος Νόνας 15.000 δρχ.
15. Ταρσίτσα Φραγκούλη 15.000 δρχ.
16. Βασιλεία Τζιάσιου 15.000 δρχ.
17. Πέτρος Δώδος 10.000 δρχ.
18. Θρασύβουλος Γεννάδιος 10.000 δρχ.
19. Πολυξένη Γεωργάκη 10.000 δρχ.
20. Κουσουρής Ιωάννης 10.000 δρχ.
21. Αμαλία Μαργαρίτη Δώδου 10.000 δρχ.
22. Κων/νός Λάππας 10.000 δρχ.
23. Αλίκη Λάππα 10.000 δρχ.
23. Σούλα Τσέπη Πολύζου 10.000 δρχ.
25. Γεώργιος Σοφίος 10.000 δρχ.
26. Ευθαλία Δώδου Κολίτση 10.000 δρχ.
27. Μέλπω Φραγκούλη 10.000 δρχ.
28. Ανθούλα Γενναδίου 10.000 δρχ.
29. Ελένη Τζουριάδη 10.000 δρχ.
30. Άγγελος Οικονόμου 5.000 δρχ.
31. Αριστέα Φρίγκα 5.000 δρχ.
32. Φρειδερίκη Τσουμάνη 5.000 δρχ.

— Η Εκκλησ. Επιτροπή Ιερού Ναού Αγίων Αποστόλων Σκαμνελίου ευχαριστεί θερμά την σύζυγο Παναγιώτα και τα παιδιά του Χαραλάμπου Τζιάσιου: Χρήστος, Αντώνιος και Μαρία για την προσφορά των 200.000 δρχ. υπέρ του παρεκκλησίου Αγίου Χαραλάμπου για την συντήρηση της στέγης του Ναού εις μνήμην του αξέχαστου συζύγου και πατέρα τους.

— Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Ιερού Ναού Αγίων Αποστόλων Σκαμνελίου ευχαριστεί θερμά και την οικογένεια Κίμωνα Βασδέκη για την προσφορά των 10.000 δρχ. εις μνήμην Χαραλάμπου Τζιάσιου.

Ο Ταμίας
Απόστολος Σουκοβέλος

ΝΕΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ ΤΟΥ '97

1. Βαιδέρας Γεώργιος, Θεσ/νίκη
2. Τζόκας Κων/νος, Ιωάννινα
3. Τσουμάνης Δημήτριος, Ιωάννινα
4. Κοντοδήμου-Κυριαζή Καίτη, Ιωάννινα
5. Καρπούζη Λουκία, Αθήνα
6. Ιωαννίδης Θεόδωρος, Ιωάννινα
7. Φιλίδης Κων/νος, Αθήνα
8. Αθανασίου Νικηφ., Ασπράγγελοι
9. Βαζάκας Αλέξανδρος, Ιωάννινα
10. Λιότος Μιχαήλ, Ιωάννινα
11. Χήτος Θεόδωρος, Ιωάννινα
12. Θεοδοσίου Ιωάννης, Ιωάννινα
13. Παπαστεργίου Γεώργιος, Ιωάννινα
14. Τσάκας Ελευθέριος, Ιωάννινα
15. Ζήση Ελένη, Ιωάννινα
16. Ζήσης Γεώργιος, Αίγιο
17. Παγούνη Αμαλία, Αρίστη
18. Κοντοδήμος Κων/νος, Μονοδένδρι
19. Ζάκκας Κων/νος, Ιωάννινα
20. Ελισάφ Μωϋσής, Ιωάννινα
21. Δαμβόπουλος Θωμάς, Κοζάνη
22. Καραπέτσης Ιωάννης, Ιωάννινα
23. Καρβούνης Παντελ., Ασπράγγελοι
24. Μπέλλος Ιωάννης, Ιωάννινα
25. Κωνστάντης Κων/νος, Ιωάννινα
26. Γκάνος Βασίλειος, Ιωάννινα
27. Τσουμάνης Αναστάσιος, Ιωάννινα
28. Στεργίου-Αθανασούλα Αικ., Λάρισα
29. Κίτσιος Δημήτριος, Λάρισα
30. Τζόκας Νικόλαος, Θεσ/νίκη
31. Βαϊράμης Ευάγγελος, Φραγκάδες
32. Βαϊράμης Ηρακλής, Φραγκάδες
33. Δριγκοπούλου Έλλη, Ιωάννινα
34. Δραγοπούλου-Συρεγγέλα Μαρίνα, Λάρισα
35. Βέλλης Αλέξιος, Ιωάννινα
36. Παπαδημητρίου Κων/να, Ιωάννινα
37. Πολύζος Νικόλαος, Ιωάννινα
38. Στυρόπουλος Βασίλ., Καστανώνας
39. Δόση Κλεοπάτρα, Ιωάννινα
40. Παπακωστίδης Κων/νος, Ιωάννινα
41. Σταθά Φιλομήλα, Πάτρα
42. Δερβένη Πελαγία, Ιωάννινα
43. Κοσοβίτσας Άλκης, Ιωάννινα
44. Λιακοπούλου-Καρακίτσιου Ολυμπία, Θεσ/νίκη
45. Παπαδόπουλος Γρηγόρ., Ιωάννινα
46. Τσένη Καλλιρρόη, Δράμα
47. Θεόπιστος Ιωάννης, Ιωάννινα
48. Μυριούνης Βαγγέλης, Αθήνα
49. Λένης Κίμων, Ιωάννινα
50. Παππά Αλεξάνδρα, Ιωάννινα
51. Βασιλειάδης Γεώργιος, Κατερίνη
52. Μπούρης Βασίλειος, Ιωάννινα
53. Ντιναλέξης Αλέξιος, Ιωάννινα
54. Παναγιώτου-Τσέφα Φωτ., Θεσ/νίκη
55. Φώτου Κων/να, Κοζάνη
56. Μπέλλου Κλεονίκη, Αθήνα
57. Ζαγορίσιος Διαμαντής, Ιωάννινα
58. Οικονόμου Δημήτριος, Ιωάννινα
59. Σκόδρα Ευδοκία, Θεσ/νίκη
60. Τσολάνης Φρίξος, Ασπράγγελοι
61. Δήμου Κων/νος, Ιωάννινα
62. Λαδιάς Θεόδωρος, Αθήνα
63. Μωϋσιάδης Χρυσόστομ., Ιωάννινα
64. Μπαναγή Ιωάννα, Βόλος
65. Νάσος Κων/νος, Ιωάννινα
66. Μάνθος Πολύκαρπος, Ιωάννινα
67. Γερολυμάτου Ερρικέτα, Πρέβεζα
68. Βούρδας Χρήστος, Ιωάννινα
69. Χουλιάρας Φάνης, Καρυές
70. Τότσκας Γεώργιος, Αθήνα
71. Τσάμης Α. Γεώργιος, Ιωάννινα
72. Καρακατσούλης Ηλίας, Αθήνα
73. Τσιάλου Άννα, Ιωάννινα
74. Παλιάτσου Έφη, Αθήνα
75. Mitsiadis Byron, Canadas
76. Βαταβάλη Σ. Χάϊδω, Ιωάννινα
77. Βαταβάλης Αλέξανδρος, Βίτσα
78. Καλύβας Εταμεινώνδας, Λουτράκι
79. Χαρίσης Θεόδωρος, Ηγουμενίτσα
80. Βρυζάλας Χριστόδουλος, Αθήνα
81. Μούτσιος Ιωάννης, Δολιανά
82. Αθανασέλης Σωτήρης, Αθήνα
83. Τσιλιμιντός Γ. Κώστας, Αθήνα
84. Χαρίσης Κων/νος, Ηγουμενίτσα
85. Χαρίσης Νικόλαος, Ηγουμενίτσα
86. Χαρίσης Σπύρος, Παραπόταμος
87. Αποστόλου Παντελής, Ιωάννινα
88. Λέκκος Ιωάννης, Ιωάννινα
89. Πασχάλη Αγγελική, Ιωάννινα
90. Μαυρή Δήμητρα, Αθήναι
91. Βουζουρλής Γεώργ., Παρακάλαμος
92. Εξάρχου-Γιωτάκη Βικτωρ., Ιωάννινα
93. Σολδάτου Ανδρομάχη, Πρέβεζα
94. Αρβανίτης Δημήτριος, Καλπάκι
95. Νταχρής Αλέξανδρος, Καλπάκι
96. Βογά Μαρία, Αθήνα
97. Φερεντίνος Γεώργιος, Θεσ/νίκη
98. Παμπούκα - Νικολαΐδη Στέλλα, Κομοτηνή
99. Τσατσοπούλου Άννα, Αθήνα
100. Τόκκου Ρωξάνη, Αθήνα
101. Λέκκος Θωμάς, Ιωάννινα

ΣΚΑΜΝΕΛΙ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή του Ιερού Ναού Αγίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου αισθάνεται την υποχρέωση να ευχαριστήσει δημοσίως μέσω της εφημερίδας μας «Το Ζαγόρι» το Διοικητικό Συμβούλιο της Ριζαρείου Εκκλησιαστικής Σχολής (ΡΕΣ) για την χορήγηση του χρηματικού ποσού των 500.000 δρχ. με σκοπό την επισκευή και την συντήρηση του Ναού Αγίων Αποστόλων.

Ο Ταμίας
Απόστολος Σουκοβέλος

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ «ΤΥΜΒΟ ΓΚΡΑΜΠΑΛΑ»

1. Το 5ο Συμβούλιο Περιοχής (Ζαγορίου)	300.000
2. Παπαθανασίου Λευτέρης	10.000
3. Μπούρης Βασίλειος	10.000
4. Βλαστός Κώστας	10.000
5. Βασδέκης Ηλίας	5.000
6. Σουσιόπουλος Ιωάννης	5.000
7. Ιωμήνη Καλατζή	5.000

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ
ΜΕΛΕΤΩΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ 4
454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ - ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΑΡΙΣΤΗ

— Η κ. Έλλη Οικονόμου προσέφερε στην κεντρική εκκλησία του χωριού το ποσό των 100.000 δρχ. στη μνήμη του συζύγου της Νικολάου και των γονέων τους.

— Η κ. Ειρήνη Παπακώστα-Οικονόμου προσέφερε 15.000 δρχ. για τις ανάγκες του Νεκροταφείου.

Η Εκκλησ. Επιτροπή ευχαριστεί θερμά για τις παραπάνω προσφορές

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

— Στη μνήμη της Μερόπης Πανταζή, η κόρη της Λούλα Φραγκουλίδη διέθεσε ποσό πενήντα χιλ. δραχ. για τις εργασίες που γίνονται στον πυρπολημένο από τους ναζί ιερό ναό Αγίου Νικολάου Ασπραγγέλων με τη φροντίδασ του Πολιτ. Συλλόγου του χωριού.

ΔΙΔΟΦΟ

— Το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο ευχαριστεί θερμά την αρχιτέκτονα κ. Γεωργία Βλαχοπούλου-Καραγιάννη, γιατί συνέταξε δωρεάν τη μελέτη επισκευής του ναΐσκου των Αγίων Αποστόλων. Επίσης την ευχαριστεί καθώς και τη μητέρα της κ. Μαργαρίτα Βλαχοπούλου, γιατί ανέλαβαν τη δαπάνη ελαιοχρωματισμού της κύριας θύρας της κεντρικής εκκλησίας.

ΕΛΑΤΗ

— Η Πελαγία Μαρκάκη προσφέρει 10.000 δρχ. στη μνήμη Κλεονίκης Βέλλη. Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί θερμά

ΚΑΠΕΣΟΒΟ

— Ο Γεώργιος Βλάχος, στη μνήμη του αδερφού του Κων/νου Βλάχου κατέθεσε στην Εκκλησ. Επιτροπή Καπεσόβου το ποσό των 10.000 δρχ. γι τις ανάγκες του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ

α) Για τις ανάγκες του Ιερού Ναού της Αγίας Παρασκευής

1) Κων/τίνος Βλαστός 10.000 δρχ.
2) Αριστούλα Θωμά Σπύρου στη μνήμη της μητέρας της Στασινής Γιώτη 10.000 δρχ.
3) Μαίρη Τσολίγκα στη μνήμη της γιαγιάς της Κλεοπάτρας Δούβλη 5.000 δρχ.

Επίσης αντί στεφάνου στη μνήμη Μιχαήλ Ντιναλέξη

4) Οικογ. Μιχαήλ Ντιναλέξη 20.000 δρχ.
5) Οικογ. Εμμανουήλ Σουρανάκη 10.000 δρχ.
6) Οικογ. θεοδώρου Κολόκα 10.000 δρχ.
7) Ευαγγελία Παπάζογλου 10.000 δρχ.
8) Γαβριήλ Παπαναστασίου 10.000 δρχ.
9) Κατίνα Δογορίτη 10.000 δρχ.
10) Γεώργιος Δεμάτης 5.000 δρχ.
11) Αθηνά Ντιναλέξη 5.000 δρχ.
12) Μαίρη Τσολίγκα 5.000 δρχ.

β) Για τον Ιερό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου

1) Ευριπίδης Ντιναλέξης στη μνήμη Μιχαήλ Ντιναλέξη 10.000 δρχ.
2) Αγλαΐα Ντιναλέξη στη μνήμη της μητέρας της Κλεοπάτρας Δούβλη 5.000 δρχ.

γ) Για τις ανάγκες της Εκκλ. Επιτροπής: Έλλη Μίσιου 5.000 δρχ.

Η Εκκλ. Επιτροπή Ελαφοτόπου ευχαριστεί

ΚΟΥΚΟΥΛΙ

— Η κ. Μερόπη Γιαννακού-Σβώλου και ο γιος της Κώστας πρόσφεραν για τον Ιερό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου το ποσό των 15.000 δρχ. στη μνήμη του αγαπητού τους αδελφού και θείου Σάββα Σβώλου.

— Η κ. Ασπασία και η κ. Θάλεια Σβώλου πρόσφεραν για τον Ιερό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου το ποσό των 15.000 δρχ. στη μνήμη του αγαπημένου τους εξαδέλφου Σάββα Σβώλου.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί

ΠΑΠΙΓΚΟ

Στη μνήμη του ιερέως γέροντα παπα-Γιώργη οι χωριανοί του αλλά και ενορίτες άλλων χωριών κατέθεσαν τα παρακάτω χρηματικά ποσά για τις ανάγκες της εκκλησίας της Αγίας Παρασκευής Παπίγκου:

Ο Εξωραϊστικός Σύλλογος Παπίγκου 50.000 δρχ.
Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Μεσοβουνίου 10.000 δρχ.
Η οικογένεια Θεόφιλου Κοντονάσιου 10.000 δρχ.
Η οικογένεια Απόστολου Α. Τσίλη 10.000 δρχ.
Η οικογένεια Άλκη Κοσοβίτσα 10.000 δρχ.
Η οικογένεια Σαπφώς Ν. Ζαχαράκη 5.000 και
Η οικογένεια Κων/νου Δ. Χριστοδούλου 5.000 δρχ.

Η Εκκλησ. Επιτροπή Παπίγκου ευχαριστεί και ενώνει τις ευχές της με τις ευχές της Μητέρας Εκκλησίας και λέμε «Του αοιδήμου και πολυσέβαστου παπα-Γιώργη. Αιωνία η μνήμη».

Δωρεά εις μνήμην

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Μεκκείου ευχαριστεί θερμότατα τους κυρίους Βασίλειο Λαμπρίδη και Νεόφυτο Λαμπρίδη, οι οποίοι προσέφεραν χρηματικό ποσό στο Ίδρυμα, στη μνήμη της μητέρας των Αλεξάνδρας Στάθη Λαμπρίδη, που υπήρξε παλαιά τρόφιμος του Μεκκείου Οικοτροφείου.

ΚΗΠΟΙ

Με λαμπρότητα και θρησκευτική κατάνυξη, γιορτάστηκε και φέτος στο χωριό μας η γιορτή του Αγίου Νικολάου, πολιούχο και προστάτη. Την παραμονή παρουσία πλήθους κόσμου, συγχωριανών και κοντοχωριανών εψάλη ο εσπερινός μετά αγρυπνίας και αρτοκλασίας.

Την ίδια ημέρα εψάλη η θεία λειτουργία σε πανηγυρική ατμόσφαιρα και η χειμωνιάτικη ημέρα προσδιόριζε το μέγεθος της μεγάλης εορτής του Δεκεμβρίου, εορτής του Αγίου Νικολάου, προστάτου του Ναυτικού μας και όλων των Ναυτιλομένων.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου Κήπων-Ζαγορίου, ευχαριστεί όλους όσους ετίμησαν με την παρουσία τους την εορτήν αυτή, ιδιαίτερα δε ευχαριστεί αυτούς που προσέφεραν υπέρ των αναγκών του Ιερού Ναού και εύχεται ο Άγιος πάντα να τους βοηθάει.

1) Λουκία Καλλίδη 5.000 δρχ.
2) Μαίρη Δερδεμέζη 5.000 δρχ.
3) Στέφανος Νιτσόπουλος 5.000 δρχ.
4) Ελένη Δέρβα 5.000 δρχ.
5) Χρυσόστομους Νούλης 1.000 δρχ.
6) Ελένη Οικονόμου 10.000 δρχ.
7) Αλεξάνδρα Βλάχου 2.000 δρχ.
8) Ελένη Τσιρώνη 2.000 δρχ.
9) Κούλα Τζιάσιου 1.000 δρχ.
10) Αθηνά Σάρρου 5.000 δρχ.
11) Σωτήρης Τσεργαλής 5.000 δρχ.
12) Παντελής Κατσαβριάς 5.000 δρχ.
13) Παύλος Κατσαβριάς 5.000 δρχ.
14) Μαριάνα Παππά 1.000 δρχ.
15) Αθανάσιος Παππάς 5.000 δρχ.
16) Ευφροσύνη Παππά 5.000 δρχ.
17) Ανδρονίκη Γκρουΐδου 10.000 δρχ.
18) Ευαγγελία Τσεκούρα 3.000 δρχ.
19) Ευτυχία Γκρουΐδου 5.000 δρχ.
20) Απόστολος Μωραΐτης 1.000 δρχ.
21) Αλίκη Γιαννοπούλου 5.000 δρχ.
22) Αγγελική Κουκουμέλη 2.000 δρχ.
23) Σοφία Μπατζούλη 1.000 δρχ.
24) Ελευθέριος Τόλης 1.000 δρχ.
25) Ανώνυμος 5.000 δρχ.
26) Ανώνυμος 1.000 δρχ.
27) Ανώνυμος 5.000 δρχ.
28) Ανώνυμος 5.000 δρχ.
29) Κων/νος Χριστοδούλου (εις μνήμη Βασ. Παρλαπά) 5.000 δρχ.

Εκ της Εκκλησιαστικής Επιτροπής Αγίου Νικολάου

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ

— Η κ. Νίκη και η κ. Κλειώ Β. Βλαχοπούλου, πρόσφεραν το ποσό των 30.000 δρχ. για τις ανάγκες του Ιερού Ναού Αγίου Αθανασίου Τσεπελόβου, στη μνήμη του συζύγου και πατέρα Βασιλείου Χρ. Βλαχοπούλου.

— Η κ. Αλίκη Αναστ. Βλαχοπούλου, πρόσφερε το ποσό των 30.000 δρχ. για τις ανάγκες του Ιερού Ναού Αγίου Αθανασίου Τσεπελόβου, στη μνήμη των γονέων της Χρήστου και Κλειώς Βλαχοπούλου.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί θερμά

ΙΣΤΟΡΙΚΗ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

— Ο κ. Periklis Tsaparis (Αίγυπτος) 50.000
— Η κ. Ερριέτα και ο κ. Κων/νος Σουρανάκης 10.000
— Η οικογ. Ιάσωνα Τιμ. Ξάνθου και Αγλαΐας Ξάνθου και του Χριστόφορου Οικονομίδη 5.000
— Ο κ. Μιχάλης Αράπογλου 5.000

«ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ»

Ιδρυτής:
† ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ

★

Ιδιοκτήτης - Εκδότης:
ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

† ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
† ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
† ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΞΟΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

★

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

1. ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΒΥΡΩΝ
2. ΓΕΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
3. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑΣ
4. ΚΥΡΙΑΖΗ ΚΑΛΛΥ
5. ΜΕΡΤΖΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
6. ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
7. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ ΘΑΝΑΣΗΣ
8. ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
9. ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
10. ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

★

Υπεύθυνος για το Νόμο:

ΑΠΟΣΤ. Κ. ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ
Πρόεδρος Ι.Λ.Ε.Ζ.
Ν. Ζέρβα 2 - Ιωάννινα, Τηλ. 30170

★

Υπεύθυνος Ύλης:

ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΖΙΟΒΑΣ
Αργυρινών 16 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Τηλ. 27.105

★

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ:

Συνδρομές, εισφορές, εμβάσματα:
Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»
Σίνα 4 Ιωάννινα 454 44
και Μυροπωλείο
ΚΑΛΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ
Λόρδου Βύρωνος 21
Ιωάννινα 45444.
Κατώτερη ετήσια συνδρομή δρχ. 3.000

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

ΙΩΑΝΝΑ ΦΑΝΙΚΑ - ΠΑΝΤΑΖΗ

★

Τυπογραφεία:

Γ. ΔΟΥΒΑΛΗ
- Ε. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Ο.Ε.
28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπέρη)
Τηλ., 20.544 - 27.845
Ιωάννινα 454 44